

ЗАКОН за чистотата на атмосферния въздух

Обн., ДВ, бр. 45 от 28.05.1996 г., в сила от 29.06.1996 г., попр., бр. 49 от 7.06.1996 г., изм., бр. 85 от 26.09.1997 г., изм. и доп., бр. 27 от 31.03.2000 г., бр. 102 от 27.11.2001 г., в сила от 1.01.2002 г., изм., бр. 91 от 25.09.2002 г., в сила от 1.01.2003 г., бр. 112 от 23.12.2003 г., в сила от 1.01.2004 г., бр. 95 от 29.11.2005 г., в сила от 1.03.2006 г., изм. и доп., бр. 99 от 8.12.2006 г., в сила от 9.01.2007 г., изм., бр. 102 от 19.12.2006 г., изм. и доп., бр. 86 от 26.10.2007 г., изм., бр. 36 от 4.04.2008 г., изм. и доп., бр. 52 от 6.06.2008 г., бр. 6 от 23.01.2009 г., в сила от 24.02.2009 г., изм., бр. 82 от 16.10.2009 г., в сила от 16.10.2009 г., бр. 93 от 24.11.2009 г., в сила от 25.12.2009 г., доп., бр. 41 от 1.06.2010 г.

Сборник закони - АПИС, кн. 4/2000 г., стр. 225; кн. 12/2001 г., стр. 273

Библиотека закони - АПИС, т. 5, р. 4, № 710

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Целта на закона е да се защити здравето на хората и на тяхното потомство, животните и растенията, техните съобщества и местообитания, природните и културните ценности от вредни въздействия, както и да предотврати настъпването на опасности и щети за обществото при изменение в качеството на атмосферния въздух в резултат на различни дейности.

Чл. 2. Със закона се уреждат:

1. определянето на показатели и норми за качеството на атмосферния въздух;
2. ограничаването на емисиите;
3. правата и задълженията на държавните и общинските органи, на юридическите и физическите лица по контрола, управлението и поддържането на качеството на атмосферния въздух;
4. (нова - ДВ, бр. 102 от 2001 г., доп., бр. 99 от 2006 г.) изискванията за качеството на течните горива, в това число контролът за спазване на изискванията за качеството на течните горива при пускането им на пазара, и тяхното разпространение, транспортиране и използване;
5. (нова - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) ограниченията в емисиите на серен диоксид при използването на течни горива, ограниченията за допустимо сярно съдържание на петролните деривати и начинът на тяхното изгаряне от плавателни средства, които се намират в пристанищата на република България в българския участък на р. Дунав, вътрешните морски води, териториалното море и в изключителната икономическа зона.

Чл. 3. (1) Изискванията на закона се отнасят за:

1. проектираните, изгражданите и намиращите се в експлоатация обекти и съоръжения с

производствено и непроизводствено предназначение;

2. транспортните средства и други индивидуални източници на замърсяване;
3. строителните и други открити площадки;
4. строителните, разрушителните, добивните, транспортните, комуналните, селскостопанските и други дейности;
5. (нова - ДВ, бр. 102 от 2001 г., изм., бр. 99 от 2006 г.) резервоарите за съхраняване и използване на течни горива, петролните бази, терминалите, бензиностанциите, авто- и жп цистерните, резервоарите на танкери, шлепове и други, с изключение на резервоарите на моторните превозни средства.

(2) Изискванията на закона не се отнасят за:

1. процеси и дейности, използващи радиоактивни материали;
2. (изм. - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) емисии на вредни физически фактори;
3. плавателни средства извън териториалните води на страната;
4. (изм. - ДВ, бр. 102 от 2001 г., бр. 102 от 2006 г., бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.) подвижната техника на Министерството на отбраната и Министерството на вътрешните работи.

Глава втора

ПОКАЗАТЕЛИ И НОРМИ ЗА КАЧЕСТВОТО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ

Чл. 4. (1) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) Основните показатели, характеризиращи качеството на атмосферния въздух в приземния слой, са нивата на:

1. (изм. - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) суспендирани частици;
2. (нова - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) фини прахови частици;
3. (предишна т. 2, изм. - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) серен диоксид;
4. (предишна т. 3, изм. и доп. - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) азотен диоксид и/или азотни оксиди;
5. (предишна т. 4, изм. - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) въглероден оксид;
6. (предишна т. 5 - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) озон;
7. (предишна т. 6 - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) олово (аерозол);
8. (нова - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) бензен;

9. (нова - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) полициклични ароматни въглеводороди;

10. (нова - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) тежки метали - кадмий, никел и живак;

11. (нова - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) арсен.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) За отделни райони, в зависимост от характера на източниците на емисии и характерния здравен риск, министърът на околната среда и водите по собствена инициатива, както и по предложение на министъра на здравеопазването или на общинските органи може да определя допълнителни показатели извън тези по ал. 1.

(3) Нормите за вредни вещества (замърсители) в атмосферния въздух и измерените концентрации за отделните показатели се определят като маса, съдържаща се в един кубически метър въздух при нормални условия за определено време.

Чл. 5. Нормите за отлагания на вредни вещества (замърсители) от въздуха се определят като маса на един квадратен метър открита повърхност за определено време.

Чл. 6. (1) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) Министърът на околната среда и водите и министърът на здравеопазването съвместно издават наредби, с които утвърждават норми за вредни вещества (замърсители) в атмосферния въздух и норми за отлагания на вредни вещества (замърсители).

(2) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) Отчитайки времето, което е необходимо за изпълнение на мерките за подобряване качеството на атмосферния въздух и фактическите нива на замърсителите, при утвърждаване на нормите по ал. 1 министърът на околната среда и водите и министърът на здравеопазването могат да определят допустими отклонения от тези норми.

(3) (Нова - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) Допустимите отклонения по ал. 2 от нормите по ал. 1 намаляват постепенно, за да достигнат нивата на съответните норми в края на определен период, специфичен за отделните вредни вещества (замърсители), съгласно установените срокове за прилагане на тези норми.

(4) (Нова - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) Нормите и допустимите отклонения се разработват и се изменят съгласно изискванията на чл. 1 въз основа на здравно-екологичните проучвания и/или препоръките на специализираните международни организации.

(5) (Предишна ал. 3, изм. - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) Министърът на здравеопазването или общинските органи могат да предлагат за утвърждаване по-строги норми от утвърдените по ал. 1 в определени селища, общини или райони в зависимост от нивото и характера на замърсяване на атмосферния въздух над тях.

Чл. 7. (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) (1) В случаите, когато това е необходимо с оглед предотвратяване на здравни рискове за населението, при метеорологични условия и други фактори, водещи до временно, но значително влошаване качеството на въздуха, министърът на околната среда и водите и министърът на здравеопазването издават наредби, с които утвърждават алармени прагове за нивата на вредни вещества (замърсители) в атмосферния въздух за съответните показатели по чл. 4, ал. 1 и 2.

(2) Алармените прагове по ал. 1 се разработват и изменят въз основа на здравно-екологични проучвания и/или препоръките на специализираните международни организации.

Чл. 8. (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2000 г., бр. 102 от 2001 г., бр. 95 от 2005 г., бр. 99 от 2006 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г., в сила от 16.10.2009 г.) Министерският съвет по предложение на министъра на икономиката, енергетиката и туризма, министъра на околната среда и водите и председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор приема наредба, определяща техническите и качествените изисквания към течните горива, нормите за съдържание на олово, сяра и други вредни вещества (замърсители) в тях, наричани по-нататък "изисквания за качеството на течните горива", както и условията, реда и начина за контрол на течните горива.

(2) Забранява се пускането на пазара, разпространението, транспортирането и използването на течни горива, които не отговарят на някое от изискванията за качество, определени в наредбата по ал. 1.

(3) Забранява се пускането на пазара, разпространението и използването на течни горива под наименования, различни от тези, определени в § 1, т. 21 от допълнителните разпоредби.

(4) Крайните разпространители са длъжни да зареждат моторните превозни средства с течни горива съгласно предназначението им, посочено в наредбата по ал. 1, и обявените от тях търговски марки.

(5) Течните горива при пускане на пазара, разпространение, транспортиране и използване се придружават от декларация за съответствие с изискванията за качество за всяка партида, наричана по-нататък "декларация за съответствие".

Глава трета

ОГРАНИЧАВАНЕ НА ЕМИСИИТЕ

Раздел I

Емисии от неподвижни източници

Чл. 9. (1) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) Министърът на околната среда и водите съвместно със съответните заинтересувани министри издава наредби, с които утвърждава норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) Нормите за емисии се разработват въз основа на равнището на техниката и технологиите към дадения момент, постиженията на науката и резултатите от практическото използване на тези постижения у нас и в напредналите страни с оглед на осигуряване качеството на атмосферния въздух, отговарящо на установените норми за вредни вещества (замърсители) по чл. 6.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) Нормите са задължителни за всички обекти и дейности освен в случаите по чл. 3, ал. 2, чл. 10 и 10а.

Чл. 9а. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2006 г., изм., бр. 6 от 2009 г., в сила от 24.02.2009 г.) (1) Нови

и действащи инсталации от обхвата на категориите дейности по приложение № 1 към чл. 2, ал. 1 от Наредба № 7 от 2003 г. за норми за допустими емисии на летливи органични съединения, изпускани в атмосферния въздух в резултат на употребата на разтворители в определени инсталации (обн., ДВ, бр. 96 от 2003 г.; изм., бр. 20 от 2007 г.) се експлоатират при спазване на нормите за допустими емисии и свързаните с тях изисквания, определени в наредбата.

(2) Употребата в инсталациите по ал. 1 на летливи органични съединения, посочени в чл. 10, ал. 1, т. 1 от наредбата по ал. 1, когато липсва техен икономически и технически достъпен заместител, се извършва въз основа на:

1. комплексно разрешително, когато такова се изисква по Закона за опазване на околната среда, или

2. разрешение, издадено от министъра на околната среда и водите при условията и по реда на ал. 3 - 10.

(3) Разрешаването на употребата на съединенията по ал. 2 се извършва, при условие че:

1. е доказана липсата на риск за човешкото здраве и за околната среда;

2. са спазени изискванията на наредбата по ал. 1, и

3. се прилагат най-добрите налични техники (НДНТ).

(4) За издаване на разрешение по ал. 2, т. 2 операторите подават до министъра на околната среда и водите заявление в съответствие с формата и съдържанието, определени в наредбата по ал. 1.

(5) Към заявлението по ал. 4 се прилагат:

1. утвърден план за управление на разтворителите от предходната година;

2. оценка на инсталацията за използвана НДНТ;

3. актуални протоколи от анализи на работната среда;

4. становище от съответната регионална инспекция по околната среда и водите след извършена проверка за доказване съответствието на документите по т. 1, 2 и 3;

5. документ за платена такса.

(6) Министърът на околната среда и водите или оправомощено от него длъжностно лице в 14-дневен срок от получаване на заявлението по ал. 4 уведомява писмено оператора в случаите на допуснати неточности и непълноти в него и определя срок до един месец за отстраняването им.

(7) Министърът на околната среда и водите издава разрешението по ал. 2, т. 2 в срок един месец от получаване на заявлението по ал. 4 или на коригираното заявление в случаите на ал. 6.

(8) Срокът на действие на издаденото разрешение се определя за всеки конкретен случай в зависимост от появата на икономически и технически достъпен заместител.

(9) Министерът на околната среда и водите отказва издаването на разрешение с мотивирано решение в едномесечен срок от установяването на несъответствие на представените със заявлението по ал. 5 документи с изискванията на наредбата по ал. 1 и/или на други нормативни актове, както и когато неточностите и непълнотите по ал. 6 не са отстранени в срок.

(10) Редът и начинът за издаване на разрешението се определят с наредбата по ал. 1.

Чл. 9б. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) Съоръженията и инсталациите за зареждане, товарене, разтоварване и съхранение на бензини в терминалите, бензиностанциите и подвижните цистерни за превоз на бензини се проектират (конструират), оборудват и експлоатират при спазване на нормите за допустими емисии на летливи органични съединения (ЛОС), изпускани в атмосферния въздух, и техническите изисквания, определени в Наредба № 16 от 1999 г. за ограничаване емисиите на летливи органични съединения при съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини (ДВ, бр. 75 от 1999 г.).

Чл. 10. (1) Временни норми за емисии на действащи обекти, при които видът на суровините и равнището на техниката не дават възможност за достигане на утвърдените норми, както и сроковете за привеждането им в съответствие с тях, се утвърждават от:

1. министъра на околната среда и водите;

2. Министерския съвет по предложение на министъра на околната среда и водите, съгласувано със заинтересуваните ведомства, за обекти, свързани с националния горивно-енергиен баланс на страната.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) Сроковете по ал. 1, с изключение на сроковете, определени в програмите по чл. 10а, не могат да бъдат по-кратки от една година и се определят въз основа на техническите и технологичните проучвания и на преговори между заинтересуваните страни, в които могат да участват и представители на екологичните обществени организации и движения.

(3) Временните норми по ал. 1 се отменят от органа, който ги е утвърдил, при настъпване на събития, опасни за човешкото здраве, установени от компетентните органи.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) Общинските органи в зависимост от условията на тяхната територия могат да предлагат за утвърждаване от министъра на околната среда и водите съвместно със заинтересуваните министри по-строги от утвърдените норми за допустими емисии на отделни обекти и дейности в определени селища, общини или райони.

Чл. 10а. (Нов - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) (1) Министерът на околната среда и водите съвместно със съответните заинтересувани министри разработва и внася за приемане от Министерския съвет програми за постепенно намаляване на общите годишни емисии на дадени вредни вещества (замърсители): серен диоксид, азотни оксиди и др., изпускани в атмосферния въздух от определени действащи обекти и дейности, като големи горивни инсталации и други.

(2) Програмите по ал. 1 се приемат с решение на Министерския съвет.

(3) Програмите по ал. 1 определят специфични за отделните обекти и дейности мерки и срокове за тяхното осъществяване.

(4) Изпълнението на програмите се отчита пред Министерския съвет за период не по-малък от три календарни години.

(5) С програмите по ал. 1 могат да бъдат определяни норми за допустими емисии на определени вредни вещества (замърсители), които са специфични за съответните действащи обекти или дейности и имат силата на временни норми по смисъла на чл. 10.

Чл. 11. (1) Производствените и вентилационните газови потоци - носители на емисии, се изпускат в атмосферния въздух организирано.

(2) Височината на изпускащите устройства се определя така, че в резултат на разсейването концентрациите на замърсяващи вещества в приземния слой да не превишават пределно допустимите концентрации на вредни вещества (замърсители) в атмосферния въздух.

(3) Министърът на околната среда и водите съвместно с министъра на териториалното развитие и строителството и министъра на здравеопазването утвърждава методика за изчисляване височината на изпускащите устройства, разсейването и очакваните концентрации на замърсяващи вещества в приземния слой, която е задължителна при проектиране и изграждане на нови обекти и при реконструкция и разширение на действащи обекти и дейности.

(4) Министърът на околната среда и водите утвърждава Наредба за предотвратяване и ограничаване неорганизираното изпускане на емисии в атмосферния въздух.

(5) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2006 г., относно влизането в сила виж § 32 от ПЗР на ЗИД на ЗЧАВ от 8.12.2006 г.) Забранява се изпускането на неорганизираните емисии на вредни вещества (замърсители) в атмосферния въздух при производството на дървени въглища по открит или друг способ.

Раздел II

Емисии от подвижни източници

Чл. 11а. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) (1) Министерският съвет приема наредба за ограничаване емисиите на ЛОС при употребата на органични разтворители в определени бои, лакове и авторепаратурни продукти с цел предотвратяване и намаляване замърсяването на атмосферния въздух.

(2) С наредбата по ал. 1 се определят:

1. категоризацията на боите, лаковете и авторепаратурните продукти, попадащи в нейния обхват;

2. нормите за допустимо съдържание на ЛОС в продуктите по т. 1;

3. редът за издаване на разрешения за употреба в съответни количества на продукти със съдържание на ЛОС, по-високо от установените норми по т. 2;

4. правилата за етикетиране на продуктите по т. 1.

(3) Пускането на пазара на продукти, несъответстващи на нормите за допустимо съдържание на ЛОС, определени с наредбата по ал. 1, се допуска само ако те се използват:

1. в инсталации, които отговарят на изискванията на Наредба № 7 от 2003 г. за норми за допустими емисии на летливи органични съединения, изпускани в атмосферния въздух в резултат на употребата на разтворители в определени инсталации;

2. в ограничени количества - за целите на възстановяването и поддръжката на обекти, определени като паметници на културата съгласно чл. 4 от Закона за паметниците на културата и музеите, за които министърът на околната среда и водите или оправомощено от него длъжностно лице са издали разрешение.

(4) За издаване на разрешение по ал. 3, т. 2 лицата подават заявление по образец, посочен в наредбата по ал. 1, до министъра на околната среда и водите или до оправомощено от него длъжностно лице.

(5) При констатиране на грешки или непълноти в представеното заявление по ал. 4 и в документите, удостоверяващи статута на обекта по чл. 4 от Закона за паметниците на културата и музеите, заявителят се уведомява в 14-дневен срок от получаването им. Заявителят е длъжен да ги отстрани в 7-дневен срок от получаване на съобщението.

(6) Разрешението е със срок до 6 месеца от датата на издаване и е валидно само за посочените в него категории и количества продукти и за възстановяване и поддръжка на обекта, за който е издадено.

(7) Министърът на околната среда и водите или оправомощено от него длъжностно лице издава разрешението в 30-дневен срок от датата на подаване на заявлението или от получаването на необходимата информация, по образец, посочен в наредбата по ал. 1, или прави мотивиран отказ, който може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(8) Редът за издаване на разрешението се определя с наредбата по ал. 1.

(9) (Изм. - ДВ, бр. 6 от 2009 г., в сила от 24.02.2009 г.) Националната агенция за приходите предоставя при писмено поискване на Министерството на околната среда и водите информация за количествата на продуктите по посочени конкретни кодове от актуалната за съответната година Комбинирана номенклатура на Европейския съюз и за лицата, извършващи дейност с тях.

(10) (Нова - ДВ, бр. 6 от 2009 г., в сила от 24.02.2009 г.) Агенция "Митници" предоставя при писмено поискване на Министерството на околната среда и водите информация за износителите и вносителите на продуктите, определени с наредбата по ал. 1, включваща най-малко индивидуализираните данни за:

1. количествата по кодовете на Комбинираната номенклатура на Европейския съюз;
2. държавите на получаване и държавите на произход;
3. единния идентификационен код по БУЛСТАТ или единния граждански номер, или номера на документа за самоличност на чужденец.

Чл. 12. Нормирането на вредни вещества (замърсители) в отработилите газове от двигатели с вътрешно горене се извършва по показателите: димност и съдържание на въглероден окис, азотни окиси и въглеводороди.

Чл. 13. (1) Нормите за емисии на вредни вещества (замърсители) в отработилите газове от моторните превозни средства се утвърждават от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията съвместно с министъра на околната среда и водите и министъра на здравеопазването.

(2) Нормите се разработват въз основа на равнището и състоянието на техниката и икономическите възможности за тяхното постигане с оглед на осигуряване качество на атмосферния въздух.

Чл. 14. (1) Министърът на околната среда и водите и министърът на здравеопазването утвърждават инструкция за местоположението на пунктовете за установяване влиянието на моторните превозни средства върху качеството на атмосферния въздух.

(2) Министърът на здравеопазването, министърът на земеделието и храните и министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията издават наредба за ограничаване на стопанските дейности и за ползването на растителната продукция от ивиците край пътищата в зависимост от замърсяването на атмосферния въздух от моторните превозни средства.

Глава четвърта

ПРОЕКТИРАНЕ, ИЗГРАЖДАНЕ И ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА ОБЕКТИ С ИЗТОЧНИЦИ НА ЕМИСИИ

Чл. 15. (Отм. - ДВ, бр. 27 от 2000 г.).

Чл. 16. (1) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) Преди разрешаване ползването на строежите инвеститорът на съответните обекти предоставя на представителите на общинските органи и на Министерството на околната среда и водите в приемателната комисия:

1. протоколи за изпитването на отделните апарати, възли и участъци на пречиствателните съоръжения;
2. протоколи за технологично изпитване при регламентирано натоварване на пречиствателните съоръжения (инсталации);
3. протоколи за измерените емисии;
4. инструкции за експлоатация и контрол на пречиствателните съоръжения;

5. списък на отговорните лица за опазване на околната среда на обекта и за експлоатацията и контрола на отделните пречиствателни съоръжения.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) Въз основа на предоставената информация и на допълнителни проучвания (проверки, измервания, преглед на проекти и др.) представителите на общинските органи и на Министерството на околната среда и водите дават съгласие или мотивиран отказ за разрешаване ползването на съответните строежи.

Чл. 17. (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2000 г., бр. 99 от 2006 г., бр. 6 от 2009 г., в сила от 24.02.2009 г.) (1) С наредба на Министерския съвет се установяват мерките по прилагане на Регламент (ЕО) № 2037/2000 на Европейския парламент и на Съвета от 29 юни 2000 г. относно вещества, които нарушават озоновия слой, наричан по-нататък "Регламент (ЕО) № 2037/2000".

(2) С наредба на Министерския съвет се установяват мерките по прилагане на Регламент (ЕО) № 842/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 17 май 2006 г. относно някои флуорирани парникови газове, наричан по-нататък "Регламент (ЕО) № 842/2006".

(3) Министърът на околната среда и водите, директорите на регионалните инспекции по околната среда и водите или оправомощени от тях длъжностни лица контролират спазването на изискванията на нормативните актове по ал. 1.

(4) Министърът на околната среда и водите, директорите на регионалните инспекции по околната среда и водите или оправомощени от тях длъжностни лица контролират спазването на изискванията на нормативните актове по ал. 2 по отношение на стационарните хладилни и климатични системи, топлинни помпи, комутационна апаратура за високо напрежение, климатични инсталации на някои моторни превозни средства, съдържащи някои флуорирани парникови газове, както и съоръжения на някои разтворители на базата на флуорирани парникови газове.

(5) Директорът на Главна дирекция "Пожарна безопасност и спасяване" на Министерството на вътрешните работи или оправомощено от него длъжностно лице контролира спазването на изискванията на нормативните актове по ал. 2 по отношение на стационарните противопожарни системи и пожарогасители, съдържащи някои флуорирани парникови газове.

(6) Контролните органи по ал. 3 и 4 при упражняването на контрола по спазването на изискванията на нормативните актове по ал. 1 и 2 имат право:

1. на свободен достъп до проверяваните обекти;

2. да изискват информация и документи с цел установяване съответствието на веществата, съоръженията и продуктите от обхвата на Регламент (ЕО) № 2037/2000 и/или Регламент (ЕО) № 842/2006;

3. да изискват информация за количествата произведени, внесени, изнесени и пуснати на пазара вещества, които нарушават озоновия слой, или флуорирани парникови газове, както и за произведени, внесени, изнесени и пуснати на пазара количества продукти и съоръжения, съдържащи, използващи или изработени от вещества, които нарушават озоновия слой, или флуорирани парникови газове;

4. да издават задължителни предписания за ограничаване, забрана за пускане на пазара, разпространение, използване или изтегляне от пазара на вещества, съоръжения и продукти и ограничаване на емисии при констатирани несъответствия с изискванията на Регламент (ЕО) № 2037/2000 и/или Регламент (ЕО) № 842/2006;

5. да налагат глоби или имуществени санкции на лицата, които внасят, изнасят, пускат на пазара и/или използват вещества, които нарушават озоновия слой, или продукти и съоръжения, които съдържат, използват или са изработени от тези вещества, в противоречие с изискванията на Регламент (ЕО) № 2037/2000;

6. да налагат глоби или имуществени санкции на лицата, които внасят, изнасят, пускат на пазара и/или използват флуорирани парникови газове или продукти и съоръжения, които съдържат, използват или са изработени от тези вещества, в противоречие с изискванията на Регламент (ЕО) № 842/2006;

7. да налагат глоби или имуществени санкции на операторите на съоръжения, попадащи в обхвата на Регламент (ЕО) № 2037/2000 или Регламент (ЕО) № 842/2006, когато не осигуряват проверките за херметичност, извличането на газове от съоръжения, монтажа, сервиза или поддръжката им да се извършват от лица, които притежават документ за квалификация, издаден при условията на наредбата по ал. 1, или документ за правоспособност, издаден при условията на наредбата по ал. 2.

(7) Контролният орган по ал. 5 при упражняването на контрола по спазването на изискванията на нормативните актове по ал. 2 има право:

1. на свободен достъп до проверяваните обекти;
2. да изисква информация и документи с цел установяване съответствието на веществата, съоръженията и продуктите от обхвата на Регламент (ЕО) № 842/2006;
3. да изисква информация за количествата произведени, внесени, изнесени и пуснати на пазара продукти и съоръжения от обхвата на Регламент (ЕО) № 842/2006, съдържащи, използващи или изработени от флуорирани парникови газове;
4. да издава задължителни предписания за ограничаване, забрана за пускане на пазара, разпространение, използване или изтегляне от пазара на продукти и съоръжения и ограничаване на емисии при констатирани несъответствия с изискванията на Регламент (ЕО) № 842/2006.

(8) Контролният орган по ал. 5 незабавно уведомява контролния орган по ал. 4 за констатирани несъответствия с изискванията на Регламент (ЕО) № 842/2006 и на наредбата по ал. 2.

(9) Контролните органи по ал. 3, 4 и 5 са длъжни да не разгласяват информация, която представлява производствена или търговска тайна, станала им известна при или по повод упражняване на контрола.

(10) Лицата, които извършват дейности, свързани със:

1. събиране и съхраняване на вещества, които нарушават озоновия слой, от хладилни или климатични инсталации или топлинни помпи с цел рециклиране и повторно използване на тези вещества, са длъжни да притежават документ за квалификация, издаден при условията на наредбата по ал. 1;

2. проверки за херметичност, сервиз и поддръжка на хладилни или климатични инсталации, или топлинни помпи, съдържащи вещества, които нарушават озоновия слой, са длъжни да притежават документ за квалификация, издаден при условията на наредбата по ал. 1;

3. събиране и съхраняване на вещества, които нарушават озоновия слой, с цел регенериране и обезвреждане, предават веществата на лица, притежаващи разрешение по чл. 37 от Закона за управление на отпадъците или комплексно разрешително в съответствие с чл. 117 от Закона за опазване на околната среда.

(11) Вносът и износът на вещества, които нарушават озоновия слой, както и на продукти и съоръжения, които съдържат, използват или са изработени от тези вещества, се осъществява само през определените в наредбата по ал. 1 митнически учреждения.

(12) Агенция "Митници" предоставя на Министерството на околната среда и водите не по-късно от 1 април на текущата година информация за:

1. вносителите/износителите на вещества, които нарушават озоновия слой, и/или флуорирани парникови газове;

2. вида по митнически тарифен код и количеството на внесените/изнесените вещества, които нарушават озоновия слой, и/или на флуорираните парникови газове за периода от 1 януари до 31 декември на предходната година;

3. държавата от/за която са внесени/изнесени веществата, които нарушават озоновия слой, и/или флуорираните парникови газове;

4. регистрираните случаи на несъответствие с разпоредбите на чл. 7 - 11 и/или 12 от Регламент (ЕО) № 2037/2000 и/или на чл. 9, ал. 1 от Регламент (ЕО) № 842/2006 при внос и износ на вещества, които нарушават озоновия слой, и/или на флуорирани парникови газове, както и на продукти и съоръжения, които съдържат, използват или са изработени от тези вещества.

(13) Главна дирекция "Пожарна безопасност и спасяване" на Министерството на вътрешните работи предоставя на Министерството на околната среда и водите не по-късно от 1 април на текущата година информация за:

1. операторите на противопожарните системи и пожарогасители, съдържащи 3 кг и повече флуорирани парникови газове, намиращи се на територията на Република България;

2. вида и количеството на флуорираните парникови газове, съдържащи се в противопожарните системи и пожарогасители.

(14) Контролът по прилагане изискванията на Регламент (ЕО) № 2037/2000 се осъществява от:

1. министъра на околната среда и водите или оправомощено от него длъжностно лице - по използването на хлорфлуорвъглеродороди, бромохлорвъглеродороди и ненапълно халогенирани хлорфлуорвъглеродороди;

2. министъра на земеделието и храните или оправомощено от него длъжностно лице - по използването на метилбромид за карантина и обработка на пратки преди износ и/или за критични нужди;

3. министъра на отбраната или министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията или оправомощени от тях длъжностни лица - по използването на халони за критични нужди.

(15) Критичните нужди по ал. 14, т. 2 и 3 се определят в чл. 3, ал. 2 (ii) и чл. 4, ал. 4 (iv) от Регламент (ЕО) № 2037/2000.

(16) Министърът на околната среда и водите или оправомощено от него длъжностно лице е компетентният орган по прилагане изискванията на Регламент (ЕО) № 2037/2000 и Регламент (ЕО) № 842/2006.

(17) Министърът на околната среда и водите е компетентният орган за изготвянето на докладите по Регламент (ЕО) № 2037/2000 и Регламент (ЕО) № 842/2006.

Чл. 17а. (Нов - ДВ, бр. 52 от 2008 г.) (1) Документ за квалификация на лица, които извършват дейности, свързани с проверки за херметичност, събиране и съхраняване на вещества, които нарушават озоновия слой, с цел рециклиране и повторното им използване за сервис и поддръжка на хладилни или климатични инсталации и топлинни помпи, се издава от Българската браншова камара - машиностроене при условията и по реда на наредбата по чл. 17, ал. 1.

(2) Документът за квалификация по ал. 1 се издава на лице, което:

1. има завършено най-малко средно образование;

2. има минимум три години трудов стаж по специалност, включваща дейностите по ал. 1;

3. притежава поне удостоверение за професионално обучение по част от съответна професия съгласно списъка на професиите за професионално образование и обучение за извършване на дейностите по ал. 1.

Чл. 17б. (Нов - ДВ, бр. 6 от 2009 г., в сила от 4.07.2009 г. за физическите и юридическите лица, извършвали преди 4.07.2008 г. една или повече дейности, предвидени в чл. 2 от Регламент (ЕО) № 303/2008 и Регламент (ЕО) № 304/2008, и чл. 1 от Регламент (ЕО) № 305/2008, Регламент (ЕО) № 307/2008 и Регламент (ЕО) № 306/2008.) (1) Физическите лица, които извършват дейности, свързани със:

1. проверки за херметичност на стационарни хладилни и климатични системи и на топлинни помпи, съдържащи 3 кг или повече флуорирани парникови газове, или 6 кг или повече, когато са херметически затворени и етикетирани като такива, както и на стационарни

противопожарни системи и пожарогасители, съдържащи 3 кг или повече флуорирани парникови газове;

2. извличане на флуорирани парникови газове;

3. монтаж;

4. сервиз или поддръжка на стационарни хладилни и климатични системи, топлинни помпи, стационарни противопожарни системи и пожарогасители, съдържащи флуорирани парникови газове;

5. извличане на флуорирани парникови газове от комутационна апаратура за високо напрежение или от климатични инсталации на някои моторни превозни средства, както и на някои разтворители на базата на флуорирани парникови газове от съоръжения, са длъжни да притежават документ за правоспособност съгласно изискванията на чл. 3 и 4 от Регламент (ЕО) № 842/2006, издаден при условията на наредбата по чл. 17, ал. 2.

(2) Юридическите лица, които извършват дейности, свързани с монтаж, сервиз или поддръжка на стационарни хладилни и климатични системи, топлинни помпи, стационарни противопожарни системи и пожарогасители, съдържащи флуорирани парникови газове, са длъжни да притежават документ за правоспособност съгласно изискванията на чл. 3 и 4 от Регламент (ЕО) № 842/2006, издаден при условията на наредбата по чл. 17, ал. 2.

(3) Документите за правоспособност по ал. 1 и 2 се издават от:

1. Българската браншова камара по машиностроене - за дейности, свързани с проверки за херметичност на стационарни хладилни и климатични системи и топлинни помпи, съдържащи 3 кг или повече флуорирани парникови газове, или 6 кг или повече, когато са херметически затворени и етикетирани като такива, извличане на тези газове, монтаж, сервиз или поддръжка на стационарни хладилни и климатични системи, топлинни помпи, съдържащи флуорирани парникови газове, както и извличане на флуорирани парникови газове от климатични инсталации на някои моторни превозни средства;

2. Научно-приложния институт за пожарна безопасност и спасяване към Главна дирекция "Пожарна безопасност и спасяване" на Министерството на вътрешните работи - за дейности, свързани с проверки за херметичност на стационарни противопожарни системи и пожарогасители, съдържащи 3 кг или повече флуорирани парникови газове, извличане на тези вещества, монтаж, сервиз или поддръжка на стационарни противопожарни системи и пожарогасители, съдържащи флуорирани парникови газове;

3. Българската браншова камара на енергетиците - за дейности, свързани с извличане на флуорирани парникови газове от комутационна апаратура за високо напрежение, съдържаща флуорирани парникови газове;

4. Българската стопанска камара - за дейности, свързани с извличане на разтворители на базата на флуорирани парникови газове от съоръжения.

(4) Дейността на органите по ал. 3 се осъществява съгласно:

1. член 10 от Регламент (ЕО) № 303/2008 на Комисията от 2 април 2008 г. за

установяване в съответствие с Регламент (ЕО) № 842/2006 на Европейския парламент и на Съвета на минимални изисквания и на условията за взаимно признаване на сертифицирането на компании и персонал по отношение на стационарни хладилни и климатични системи, както и за топлинни помпи, съдържащи някои флуорирани парникови газове (ОВ, L 92/3 от 3 април 2008 г.) и чл. 3 от Регламент (ЕО) № 307/2008 на Комисията от 2 април 2008 г. за установяване в съответствие с Регламент (ЕО) № 842/2006 на Европейския парламент и на Съвета на минимални изисквания за програми за обучение и на условия за взаимно признаване на атестати за обучение на служители по отношение на климатичните инсталации на някои моторни превозни средства, съдържащи някои флуорирани парникови газове (ОВ, L 92/25 от 3 април 2008 г.), когато документите за правоспособност се издават от органа по ал. 3, т. 1;

2. член 10 от Регламент (ЕО) № 304/2008 на Комисията от 2 април 2008 г. за установяване в съответствие с Регламент (ЕО) № 842/2006 на Европейския парламент и на Съвета на минимални изисквания и на условията за взаимно признаване на сертифицирането на търговски дружества и служители по отношение на стационарните противопожарни системи и пожарогасители, съдържащи някои флуорирани парникови газове (ОВ, L 92/12 от 3 април 2008 г.), когато документите за правоспособност се издават от органа по ал. 3, т. 2;

3. член 5 от Регламент (ЕО) № 305/2008 на Комисията от 2 април 2008 г. за установяване в съответствие с Регламент (ЕО) № 842/2006 на Европейския парламент и на Съвета на минимални изисквания и на условия за взаимно признаване на сертифицирането на служители по отношение на извличането на флуорирани парникови газове от комутационна апаратура за високо напрежение (ОВ, L 92/17 от 9 април 2008 г.), когато документите за правоспособност се издават от органа по ал. 3, т. 3;

4. член 4 от Регламент (ЕО) № 306/2008 на Комисията от 2 април 2008 г. за установяване в съответствие с Регламент (ЕО) № 842/2006 на Европейския парламент и на Съвета на минимални изисквания и условия за взаимно признаване на сертифицирането на служители, извършващи извличане от съоръжения на някои разтворители на базата на флуорирани парникови газове (ОВ, L 92/21 от 8 април 2008 г.), когато документите за правоспособност се издават от органа по ал. 3, т. 4.

(5) Органите по ал. 3 създават и поддържат информационна база данни за физическите и юридическите лица по ал. 1 и 2, получили документи за правоспособност.

(6) Информационната база данни по ал. 5 е достъпна на интернет страниците на съответните органи по ал. 3.

Чл. 17в. (Нов - ДВ, бр. 6 от 2009 г., в сила от 24.02.2009 г.) (1) На физическите лица, които извършват дейности, свързани с проверки за херметичност на стационарни хладилни и климатични системи, и топлинни помпи, съдържащи 3 кг или повече флуорирани парникови газове, или 6 кг или повече, когато са херметически затворени и етикетирани като такива, извличане на тези газове, монтаж, сервиз или поддръжка на стационарни хладилни и климатични системи и топлинни помпи, може да се издават временни документи за правоспособност до 4 юли 2009 г., когато притежават документ за квалификация, издаден при условията на чл. 4г от Наредбата за осъществяване на контрол и управление на веществата, които нарушават озоновия слой (обн., ДВ, бр. 3 от 2000 г.; изм., бр. 4 от 2001 г., бр. 96 от 2002 г., бр. 15 от 2007 г., бр. 3 от 2009 г.).

(2) На юридическите лица, които извършват дейности, свързани с монтаж, сервиз или поддръжка на стационарни хладилни и климатични системи и топлинни помпи, съдържащи флуорирани парникови газове, може да се издават временни документи за правоспособност до 4 юли 2009 г., когато наемат лица, притежаващи временни документи за правоспособност по ал. 1 и необходимия инструментариум съгласно изискванията на наредбата по чл. 17, ал. 2 за извършване на дейностите, за които им се издава документът за правоспособност.

(3) На лица с професионален опит, придобит преди датата, определена в чл. 5, ал. 2 от Регламент (ЕО) № 842/2006, може да се издават временни документи за правоспособност за извършване на дейности, свързани с проверки за херметичност на стационарни противопожарни системи и пожарогасители, съдържащи 3 кг или повече флуорирани парникови газове, извличане на такива газове, монтаж, сервиз или поддръжка на стационарни противопожарни системи и пожарогасители, съдържащи флуорирани парникови газове, без преминаване на обучение или полагане на изпит съгласно разпоредбите на наредбата по чл. 17, ал. 2, когато докажат наличието на такъв опит с предоставяне на трудова или служебна книжка или друг документ, удостоверяващ това.

(4) На юридическите лица, които извършват дейности, свързани с монтаж, сервиз или поддръжка на стационарни противопожарни системи и пожарогасители, съдържащи флуорирани парникови газове, може да се издават временни документи за правоспособност до 4 юли 2009 г., когато наемат лица, притежаващи временни документи за правоспособност по ал. 3 и необходимия инструментариум съгласно изискванията на наредбата по чл. 17, ал. 2 за извършване на дейностите, за които им се издава документът за правоспособност.

(5) Временните документи за правоспособност по ал. 1 и 2 се издават от Българската браншова камара по машиностроене.

(6) Временните документи за правоспособност по ал. 3 и 4 се издават от Научно-приложния институт за пожарна безопасност и спасяване към Главна дирекция "Пожарна безопасност и спасяване" на Министерството на вътрешните работи.

(7) Временните документи за правоспособност по ал. 1 и 2 са със срок на действие до 4 юли 2011 г. и не подлежат на взаимно признаване по чл. 13 от Регламент (ЕО) № 303/2008 на Комисията от 2 април 2008 г. за установяване в съответствие с Регламент (ЕО) № 842/2006 на Европейския парламент и на Съвета на минимални изисквания и на условията за взаимно признаване на сертифицирането на компании и персонал по отношение на стационарни хладилни и климатични системи, както и за топлинни помпи, съдържащи някои флуорирани парникови газове.

(8) Временните документи за правоспособност по ал. 3 и 4 са със срок на действие до 4 юли 2010 г. и не подлежат на взаимно признаване по чл. 13 от Регламент (ЕО) № 304/2008 на Комисията от 2 април 2008 г. за установяване в съответствие с Регламент (ЕО) № 842/2006 на Европейския парламент и на Съвета на минимални изисквания и на условията за взаимно признаване на сертифицирането на търговски дружества и служители по отношение на стационарните противопожарни системи и пожарогасители, съдържащи някои флуорирани парникови газове.

Чл. 18. Юридическите и физическите лица, осъществяващи дейности с източници на емисии в атмосферния въздух, са длъжни:

1. (доп. - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) да провеждат емисионен контрол, включително собствени измервания - непрекъснати (автоматични) и/или периодични, да извършват редовни проверки и да изготвят и изпълняват програма за техническа поддръжка на пречиствателните съоръжения с оглед на осигуряване спазването на емисионните норми по разрешителното;

2. да уведомяват своевременно общинските органи и регионалните инспекции по околната среда и водите за предстоящи промени в суровините и в технологичните процеси, които ще доведат до изменения в условията и изискванията за осигуряване качеството на атмосферния въздух, както и при извършване на ремонтни работи на пречиствателните съоръжения;

3. в едномесечен срок да уведомяват общинските органи и регионалните инспекции по околната среда и водите за промените в предмета на дейност, в наименованието, на собственика на обекта и на лицата, отговарящи за опазване на околната среда;

4. незабавно да уведомяват общинските органи и регионалните инспекции по околната среда и водите за настъпили производствени аварии и други инциденти, които могат да доведат до увеличаване на емисиите или да предизвикат влошаване качеството на атмосферния въздух, както и да предприемат мерки съгласно нормативната уредба, регламентираща действията при промишлени аварии и бедствия;

5. да осигуряват неограничен достъп на контролните органи до обектите и съоръженията и до всички документи и данни, свързани с емисии в атмосферния въздух, както и да им оказват съдействие при изпълнението на техните функции.

Чл. 18а. (Нов - ДВ, бр. 102 от 2001 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) Лицата, които пускат течни горива на пазара, са длъжни да осигурят и да гарантират съответствието им с изискванията за качество, определени в наредбата по чл. 8, ал. 1.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) Лицата, които пускат течни горива на пазара, са длъжни да съставят за всяка партида декларация за съответствие с изискванията за качество, определени в наредбата по чл. 8, ал. 1, която придружава течните горива при пускането на пазара, разпространението, транспортирането и използването им.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) Съответствието на течните горива с изискванията за качество, определени в наредбата по чл. 8, ал. 1, се декларира след изпитване на представителна проба от всяка партида в лаборатории, акредитирани от Изпълнителна агенция "Българска служба за акредитация", или в чуждестранни лаборатории, акредитирани от орган по акредитация, който е страна по споразумения за взаимно признаване в организация, на която е член Изпълнителна агенция "Българска служба за акредитация".

(4) Изискванията за съдържанието на декларацията за съответствие се регламентирант в наредбата по чл. 8, ал. 1.

(5) Лицата по ал. 2 носят отговорност за верността на съдържанието на декларацията за съответствие.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) Лицата по ал. 2 са длъжни да съхраняват декларацията за съответствие на всяка партида течно гориво не по-малко от 5 години от датата на издаването ѝ.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г., бр. 99 от 2006 г., бр. 6 от 2009 г., в сила от 24.02.2009 г.) Лицата по ал. 2 са длъжни при поискване да представят на контролните органи по чл. 30б оригинали или заверени от тях копия на декларациите за съответствие, а при внос от трета държава или при въвеждане от друга държава - членка на Европейския съюз, и документи, удостоверяващи осъществената търговска операция за проверяваните партии течни горива.

(8) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) Разпространителите на корабни горива са длъжни при доставката на горивото да представят разписка за предаденото гориво съгласно Анекс VI на Международната конвенция за предотвратяване на замърсяването от кораби, 1973 г., изменена с протокол от 1978 г. (MARPOL 73/78) и с протокол от 1997 г., придружена от запечатана проба, подписана от корабния агент или от капитана на кораба.

Чл. 18б. (Нов - ДВ, бр. 102 от 2001 г., изм., бр. 99 от 2006 г.) (1) Лицата, които разпространяват течни горива, са:

1. отговорни за съответствието на разпространяваните от тях течни горива с изискванията за качество, определени в наредбата по чл. 8, ал. 1;

2. (доп. - ДВ, бр. 6 от 2009 г., в сила от 24.02.2009 г.) длъжни да предоставят за всяко последващо разпространение или използване копие от декларацията за съответствие на разпространяваната партида течно гориво, върху което посочват количеството течно гориво, лицето, на което то се предоставя, датата и номера на документа за експедиция, и да вписват номера и датата на декларацията за съответствие на партидата течно гориво във всички други документи, които го придружават;

3. длъжни да предоставят на контролните органи по чл. 30б заверено копие от декларацията за съответствие по т. 2;

4. длъжни да съхраняват копие от декларацията за съответствие по т. 2 за срок една година от датата на издаване.

(2) Лицата, които транспортират течни горива, са длъжни при поискване да представят на контролните органи по чл. 30б завереното копие на декларацията за съответствие по ал. 1, т. 2 и документите, придружаващи транспортираното от тях гориво.

(3) Лицата, които използват течни горива по смисъла на този закон или са техен краен разпространител, са:

1. отговорни за съответствието на разпространяваните или използваните от тях течни горива с изискванията за качество, определени в наредбата по чл. 8, ал. 1;

2. длъжни да предоставят на контролните органи по чл. 30б заверено копие от декларацията за съответствие по ал. 1, т. 2 на проверяваното гориво и копие от документа за експедиция.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 6 от 2009 г., в сила от 24.02.2009 г.) Лицата по ал. 1 и по чл. 18а, ал. 1, както и крайните разпространители са длъжни да поставят на местата по чл. 3, ал. 1, т. 5 маркировка съгласно § 1, т. 25 от допълнителните разпоредби и на видно място следната информация:

1. вид на горивото;
2. изисквания за качество, определени в наредбата по чл. 8, ал. 1;
3. декларация за съответствие за разпространяваната партида.

(5) Лицата по ал. 1, 2 и 3 и по чл. 18а, ал. 1 са длъжни да:

1. уведомяват контролните органи в едномесечен срок от промените в предмета на дейност, в наименованието на собственика на обекта, в адреса на управление на фирмата или в данъчния адрес;

2. осигуряват неограничен достъп на контролните органи по чл. 30б до обектите по чл. 3, ал. 1, т. 5;

3. уведомяват незабавно контролните органи по чл. 30б за извършените действия по изтегляне на течното гориво в резултат на принудителна мярка по чл. 30г, ал. 1, т. 2;

4. предоставят на контролните органи по чл. 30б счетоводни, търговски или други книги и документи, както и документи, отнасящи се до фирмената регистрация, БУЛСТАТ, адрес на управление и данъчен номер на проверяваното лице, както и лични данни и друга информация за установяване на административно нарушение по чл. 34 - 34г;

5. извършват редовни проверки на съоръженията за съхраняване, товарене/разтоварване и зареждане, както и да изготвят и изпълняват програма за техническата им поддръжка за осигуряване спазването на установените изисквания за качество на течните горива;

6. предприемат незабавно мерки за отстраняване на настъпилите производствени аварии и други инциденти, които могат да доведат до влошаване качеството на течните горива, както и да предприемат мерки съгласно нормативната уредба, регламентираща действията при промишлени аварии и бедствия;

7. оказват съдействие на контролните органи по чл. 30б при изпълнение на техните функции.

Глава пета

УПРАВЛЕНИЕ И КОНТРОЛ

Чл. 19. (1) Министерството на околната среда и водите провежда държавната политика по опазване чистотата на атмосферния въздух за осигуряване на устойчиво развитие.

(2) Общинските органи и регионалните инспекции по околната среда и водите осъществяват контрол и управление на дейностите, свързани с осигуряване чистотата на въздуха на тяхната територия.

(3) Споровете за компетентност между различните органи се решават от министъра на околната среда и водите.

Чл. 20. (1) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) Качеството на атмосферния въздух се следи чрез

националната система за наблюдение, контрол и информация върху състоянието на околната среда на Министерството на околната среда и водите.

(2) Общинските органи съгласувано с министъра на околната среда и водите могат да изграждат местни системи за наблюдение и контрол на качеството на атмосферния въздух в райони на тяхната територия.

(3) В случаите, когато даден обект е основен източник, замърсяващ атмосферния въздух, Министерството на околната среда и водите може да задължи осъществяващия дейността да изгради система за наблюдение на източника на емисии и на качеството на въздуха в района на обекта.

(4) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) Националната и местните системи за наблюдение и контрол си взаимодействат въз основа на договори.

(5) Станциите от националната система и от местните системи за наблюдение и контрол върху състоянието на околната среда, както и станциите за трансграничен пренос на замърсяващи вещества и фоново качество на въздуха са публична държавна или общинска собственост.

Чл. 21. (1) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) Националната и местните системи осигуряват контрол и оценка на показателите за качеството на атмосферния въздух по чл. 4.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) Министърът на околната среда и водите съгласувано с министъра на здравеопазването издава Наредба за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух, с която се осигурява единство в създаването и функционирането на системите по чл. 20, както и в методите за измерване и обработка на първичната информация.

(3) (Нова - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) Условието и редът за разработване на програми за намаляване нивата на замърсителите и за достигане на утвърдените норми по чл. 6 и на оперативния план за действие се определят с Наредбата за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух.

Чл. 22. (1) Контролът и наблюдението за трансграничния пренос на замърсяващи вещества, за фоновото качество на атмосферния въздух, както и за влиянието на замърсяването на атмосферния въздух върху глобалните процеси в атмосферата се осъществяват от Министерството на околната среда и водите и от Националния институт по метеорология и хидрология при Българската академия на науките.

(2) Оценката на здравния и екологичния риск, свързана с качеството на атмосферния въздух, се осъществява от Министерството на здравеопазването и от Министерството на околната среда и водите.

Чл. 23. (1) Информацията от националната система и от местните системи за наблюдение върху качеството на атмосферния въздух е държавна собственост и се съхранява в Министерството на околната среда и водите и в неговите органи.

(2) Информацията от националната система и от местните системи за наблюдение върху качеството на атмосферния въздух се публикува в официалните бюлетини и е достъпна без заплащане за всички.

(3) Всяка допълнителна информация от наблюдения, измервания, обработка на данни и други се заплаща от заинтересуваното лице по тарифа, одобрена от Министерския съвет.

(4) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) При документирани сигнали от лица за нарушаване на нормите за съдържание на вредни вещества в атмосферния въздух контролните органи извършват проверка и оценка на качеството на атмосферния въздух чрез:

1. изчисляване (моделиране) на разсейването на емисиите и очакваните концентрации на вредни вещества в приземния слой;

2. данни от измервания от наличните стационарни пунктове и станции за мониторинг при отчитане на техния обхват и представителност.

(5) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) В случаите, когато изчисленията и данните по ал. 4 не позволяват извършването на достоверна оценка на качеството на атмосферния въздух, се извършват измервания с мобилни автоматични станции или друга апаратура.

(6) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) В случаите, когато при извършване на оценка на качеството на атмосферния въздух по ал. 4 се установи спазване на нормите за съдържание на вредни вещества в атмосферния въздух и лицето оспори резултатите, се извършват допълнителни измервания с мобилни автоматични станции или друга апаратура. При потвърждаване на резултатите от оценката разходите са за сметка на лицето.

(7) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) Разходите по ал. 6 се определят и заплащат от лицето съгласно тарифата по ал. 3.

Чл. 24. Непосредственият контрол върху състоянието и експлоатацията на обектите с източници на емисии в атмосферния въздух върху работата на пречиствателните съоръжения и върху емисиите от отделните източници се извършва от:

1. (попр. - ДВ, бр. 49 от 1996 г.) министъра на околната среда и водите, регионалните инспекции по околната среда и водите и общинските органи в съответствие с чл. 19;

2. органите на Министерството на вътрешните работи и на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията - за моторните превозни средства.

Чл. 25. (1) Емисиите от даден обект се установяват чрез:

1. измерване по регламентирани методи;

2. изчисление по балансов метод.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) Регламентирани методи и средства за измерване на емисии са установените със стандартизационни документи, а при липса на такива измерването се извършва по методики, утвърдени от министъра на околната среда и водите.

(3) Контролните органи измерват емисиите от даден стационарен източник най-малко веднъж на две години, а на моторните превозни средства - най-малко веднъж на година.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) Ръководителите на обекти с неподвижни източници осигуряват измерване на емисиите в съответствие с определените от министъра на околната среда и водите ред и начин за измерване на емисиите на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници, и с предписанията на контролните органи.

(5) (Отм., предишна ал. 6, изм. - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) Измерените стойности на емисиите от неподвижните източници се нанасят в дневник. Дневникът, както и диаграмите от автоматичното регистриране на емисиите се съхраняват 8 години и при поискване се предоставят на контролните органи.

(6) (Нова - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) Министърът на околната среда и водите съгласувано със заинтересуваните министри издава заповед за утвърждаване на методика за изчисляване по балансови методи на емисиите на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферния въздух.

Чл. 26. Въз основа на констатирани нарушения при проверка на източниците на замърсяване контролните органи дават предписания, които са задължителни за изпълнение.

Чл. 27. (1) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2000 г., бр. 91 от 2002 г.) В случаите, когато в даден район общата маса на емисиите довежда до превишаване на нормите за вредни вещества (замърсители) в атмосферния въздух и на нормите за отлагания, кметовете на общините разработват и общинските съвети приемат програми за намаляване нивата на замърсителите и за достигане на утвърдените норми по чл. 6 в установените за целта срокове, които са задължителни за изпълнение.

(2) (Нова - ДВ, бр. 27 от 2000 г., изм., бр. 91 от 2002 г.) Програмите по ал. 1 са неразделна част от общинските програми за околна среда по чл. 79 от Закона за опазване на околната среда.

(3) (Нова - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) Програмите по ал. 1 включват и: целите, етапите и сроковете за тяхното постигане; средствата за обезпечаване на програмата; системата за отчет и контрол за изпълнението и системата за оценка на резултатите; мерките по организиране и регулиране движението на автомобилния транспорт.

(4) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) Програмата може да се коригира в случаите, когато са се променили условията, при които е съставена.

Чл. 28. (1) (Попр. - ДВ, бр. 49 от 1996 г.) Министърът на околната среда и водите в рамките на своята компетентност, регионалните инспекции по околната среда и водите и общинските органи в рамките на своята компетентност съгласно чл. 19 могат да ограничават или да спират производствени и други дейности в случаите, когато:

1. видът и степента на замърсяването на атмосферния въздух от източника увеличават значително риска за човешкото здраве и за околната среда;

2. не се изпълняват предписанията по чл. 26;

3. не се спазват мерките от програмата по чл. 27.

(2) Ограниченията и спирането по ал. 1 се извършват със заповед на съответния орган и са в сила до отстраняването на причините, довели до издаване на заповедта.

(3) При явно нарушаване чистотата на атмосферния въздух от моторните превозни средства контролните органи на Министерството на околната среда и водите уведомяват контролните органи на Министерството на вътрешните работи или на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията в зависимост от собственика на моторното превозно средство за предприемане на съответните действия по чл. 41, ал. 1, т. 4 във връзка с чл. 36, ал. 2, т. 2 от Закона за движението по пътищата срещу конкретните нарушители.

Чл. 29. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) Общинските органи съгласувано с органите на Министерството на вътрешните работи организират и регулират движението на автомобилния транспорт в населените места с оглед осигуряване качество на атмосферния въздух, отговарящо на установените норми за вредни вещества (замърсители) по чл. 6.

Чл. 30. (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) (1) За ограничаване на уврежданията върху здравето на населението, когато съществува риск от превишаване на установените норми или алармени прагове, при неблагоприятни метеорологични условия и други фактори общинските органи съгласувано със съответната регионална инспекция по околната среда и водите разработват оперативен план за действие, определящ мерките, които трябва да бъдат предприети с цел намаляване на посочения риск и ограничаване продължителността на подобни явления.

(2) Оперативният план за действие се разработва въз основа на проучвания в района и на утвърдените алармени прагове по чл. 7 и се обсъжда със заинтересуваните лица и с екологичните организации и движения.

(3) Оперативният план за действие се привежда в изпълнение при необходимост по нареждане на кмета на общината.

Чл. 30а. (Нов - ДВ, бр. 102 от 2001 г., изм., бр. 95 от 2005 г., бр. 99 от 2006 г.) (1) Председателят на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор осъществява контрола върху изискванията за качество на течните горива при тяхното пускане на пазара, разпространение, транспортиране и използване, като:

1. изгражда, развива и поддържа система за наблюдение, контрол и информация за качеството на течните горива;

2. извършва проверки, взема проби, изпитва в акредитирани лаборатории и прилага принудителни мерки чрез оправомощени длъжностни лица от Главна дирекция "Контрол на качеството на течните горива";

3. издава наказателни постановления;

4. предоставя ежегодно на министъра на околната среда и водите информация за качеството на течните горива за предходната година;

5. изнася пред средствата за масово осведомяване информация за вида и количеството на течното гориво, търговската му марка, резултатите от проверките, предприетите мерки и

влезлите в сила санкции, наложени на лицата по чл. 18а, ал. 1 и чл. 18б, ал. 1 - 3.

(2) Агенция "Митници" предоставя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор информация по тримесечия за постъпилите при режим на внос количества течни горива по видове, определени в наредбата по чл. 8, ал. 1, и информация за вносителите им.

(3) Националният статистически институт предоставя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор годишна информация за видовете и количествата течни горива, пуснати на пазара.

(4) Лицата по чл. 18а, ал. 1 и по чл. 18б, ал. 1, които разпространяват течни горива по видове, определени в наредбата по чл. 8, ал. 1, са длъжни да предоставят ежегодно на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор информация на 6-месечен период до 10 януари и до 10 юли за всички фирми и обекти, включително за крайните разпространители на територията на страната, и за тяхното местонахождение, с които осъществяват търговски сделки или доставки.

(5) Контролът на борда на корабите за качеството на горивата, които се използват, се осъществява от Изпълнителна агенция "Морска администрация".

Чл. 30б. (Нов - ДВ, бр. 102 от 2001 г., изм., бр. 95 от 2005 г., бр. 99 от 2006 г.) (1) Длъжностните лица по чл. 30а, ал. 1, т. 2, наричани по-нататък "контролни органи", имат право:

1. на неограничен достъп до местата по чл. 3, ал. 1, т. 5;
2. да изискват декларация за съответствие и придружаващите я документи, както и да изземват заверено копие от тях;
3. да изискват оригинални счетоводни, търговски или други книги и документи, както и документи, отнасящи се до фирмената регистрация, БУЛСТАТ, адрес на управление и данъчен номер на проверяваното лице, лични данни и друга информация за установяване на административно нарушение по чл. 34 - 34г, и да изземват заверени копия от тях;
4. да изискват и получават от трети лица сведения, извлечения и други документи, необходими за извършване контрола на качеството на течните горива и/или за установяване на административни нарушения по чл. 34 - 34г;
5. да вземат безвъзмездно необходимите за контролната дейност количества проби от течни горива съгласно наредбата по чл. 8, ал. 1;
6. да изпитват пробите от течни горива в посочени от тях акредитирани подвижни и/или стационарни лаборатории;
7. въз основа на протокола от изпитване в подвижна лаборатория да съставят експертно заключение за съответствие на изпитаните течни горива с изискванията за качество, определени в наредбата по чл. 8, ал. 1;
8. въз основа на протокола от изпитване в стационарна лаборатория да съставят

констативен протокол за съответствие на изпитаните течни горива с изискванията за качество, определени в наредбата по чл. 8, ал. 1;

9. да извършват проверки и при констатиране на нарушения да съставят актове по реда на Закона за административните нарушения и наказания;

10. да получават съдействие от органите на Министерството на вътрешните работи, общините и кметствата при или по повод изпълнение на служебните си задължения съгласно този закон;

11. да бъдат застраховани за сметка на бюджета на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор срещу злополука, настъпила при или по повод изпълнение на служебните им задължения.

(2) Длъжностните лица на Изпълнителна агенция "Морска администрация" имат право при осъществяване на контрола на борда на корабите да вземат безвъзмездно необходимите за контролната дейност количества проби от течни горива.

Чл. 30в. (Нов - ДВ, бр. 102 от 2001 г., изм., бр. 95 от 2005 г., бр. 99 от 2006 г.) (1) Контролните органи вземат проба от течното гориво за изпитване в присъствието на собственика или ръководителя на контролирания обект, или на служител на контролирания обект, като:

1. в зависимост от предназначението пробата се разделя на арбитражна и контролна;

2. една част от контролната проба се предава за изпитване;

3. в случаите на оспорване на резултатите от изпитването заинтересованата страна е длъжна в 7-дневен срок от получаването на протоколите от изпитването и констативните протоколи да поиска арбитражната проба да бъде изпитана за нейна сметка в трета акредитирана лаборатория, като резултатите от изпитването на арбитражната проба и изготвената експертиза са окончателни;

4. резултатите от изпитванията на пробите по т. 2 и 3 служат за доказателствено средство при съдебно решаване на спора.

(2) Длъжностните лица на Изпълнителна агенция "Морска администрация" вземат проби от корабното гориво за изпитване в присъствието на капитана на кораба и/или корабния агент при спазване на изискванията по ал. 1, като изпитванията се извършват от контролните органи.

Чл. 30г. (Нов - ДВ, бр. 102 от 2001 г., изм., бр. 99 от 2006 г.) (1) При установяване на нарушения контролните органи имат право да прилагат следните принудителни административни мерки:

1. временно да спират пускането на пазара, разпространението, транспортирането или използването на течни горива, когато:

а) не е представена декларация за съответствие;

б) съдържанието на декларацията за съответствие не отговаря на изискванията на чл. 18б, ал. 1, т. 2 и на наредбата по чл. 8, ал. 1;

в) в резултат от изпитването в подвижна лаборатория и експертно заключение е установено, че течното гориво не отговаря на някое от изискванията за качество, определени в наредбата по чл. 8, ал. 1;

2. (изм. - ДВ, бр. 6 от 2009 г., в сила от 24.02.2009 г.) да забраняват пускането, разпространението, транспортирането или използването на течни горива, когато в резултат на изпитването в стационарна лаборатория и съставен констативен протокол е установено несъответствие поне на едно от изискванията за качество, определени с наредбата по чл. 8, ал. 1, независимо от оспорването по чл. 30в, ал. 1, т. 3;

3. (нова - ДВ, бр. 6 от 2009 г., в сила от 24.02.2009 г.) да разпореждат изтеглянето на течни горива от пазара, когато:

а) в случаите на оспорване по чл. 30в, ал. 1, т. 3 резултатите от изпитването на арбитражната проба потвърждават установеното несъответствие;

б) в срока по чл. 30в, ал. 1, т. 3 резултатът от изпитването не е оспорен.

(2) Принудителните административни мерки по ал. 1 се прилагат от председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор или от оправомощени от него длъжностни лица по чл. 30б със задължителни предписания и чрез поставяне на удостоверителни знаци на контролните органи. Видът на знаците се определя със заповед на председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 6 от 2009 г., в сила от 24.02.2009 г.) В случаите по ал. 1, т. 1 мерките се отменят от органа по ал. 2, когато след изпитване в подвижна или стационарна лаборатория се установи съответствие на проверяваното гориво с изискванията за качество, определени с наредбата по чл. 8, ал. 1.

(4) Задължителните предписания се обжалват по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(5) Подадената жалба не спира изпълнението на приложената принудителна административна мярка.

(6) Щетите, загубите и пропуснатите ползи от приложените принудителни административни мерки са за сметка на собствениците на проверяваното течно гориво, освен в случаите на отменянето им по съдебен ред.

Чл. 30д. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) Контролните органи са длъжни да:

1. не разгласяват информацията, която представлява служебна или търговска тайна, станала им известна при и по повод осъществяването на контролната дейност, както и да не я използват извън предназначението ѝ;

2. се легитимират със служебна карта при извършването на контролната дейност.

Чл. 30е. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) (1) Разходите за вземане и изпитване на проби от течни горива без декларация за съответствие са за сметка на лицата по чл. 18а, ал. 1 и чл. 18б, ал. 1, 2 и 3, независимо от получените резултати от изпитването.

(2) Разходите за вземане и изпитване на проби от течни горива, когато те не съответстват на поне едно от изискванията за качество, определени в наредбата по чл. 8, ал. 1, са за сметка на лицата по чл. 18а и 18б.

(3) Разходите по ал. 1 и 2 се определят въз основа на фактически направените разходи съгласно чл. 25, ал. 3 от Тарифа № 11 за таксите, които се събират в системата на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор по Закона за държавните такси (обн., ДВ, бр. 50 от 1999 г.; изм., бр. 10 от 2000 г., бр. 94 и 115 от 2002 г., бр. 17 и 19 от 2003 г.; попр., бр. 27 и 33 от 2003 г.; изм., бр. 49 от 2003 г., бр. 32 и 104 от 2004 г. и бр. 15 и 40 от 2006 г.).

(4) Когато течните горива съответстват на изискванията за качество, определени в наредбата по чл. 8, ал. 1, разходите за вземане и изпитване на проби са за сметка на бюджета на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор.

Чл. 30ж. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) Изпитването на течните горива в случаите по чл. 30б, ал. 1, т. 6 не може да се извършва в лаборатории, извършили изпитването по чл. 18а, ал. 3.

Чл. 30з. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) (1) Министърът на околната среда и водите или оправомощено от него длъжностно лице упражнява контрол за спазване изискванията на наредбата по чл. 11а, ал. 1, включително спрямо лицата, които пускат на пазара продукти, определени с наредбата.

(2) Във връзка с упражняването на контрола за спазване изискванията на наредбата по чл. 11а, ал. 1, на Наредба № 7 от 2003 г. за норми за допустими емисии на летливи органични съединения, изпускани в атмосферния въздух в резултат на употребата на разтворители в определени инсталации и на Наредба № 16 от 1999 г. за ограничаване емисиите на летливи органични съединения при съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини контролните органи имат право:

1. на свободен достъп до проверяваните обекти;
2. да изискват информация, документи и протоколи от изпитването на проби от продуктите в акредитирана лаборатория за определяне на съответствието им с нормите за допустими емисии и/или допустимо съдържание на ЛОС и на свързаните с тях изисквания;
3. да вземат проби от продуктите за лабораторни изпитвания с цел установяване на съответствието им с изискванията на наредбата по чл. 11а, ал. 1;
4. да предприемат действия и/или да издават задължителни предписания за ограничаване, забрана за пускане на пазара, разпространение, използване или за изтегляне от пазара на продукти от обхвата на наредбата по чл. 11а, ал. 1 при констатирани несъответствия с установените изисквания;
5. да налагат глоби и имуществени санкции на лицата, пускащи на пазара продукти, несъответстващи на определените изисквания на наредбата по чл. 11а, ал. 1.

(3) Периодичността на вземане на проби от продукти и изпитванията им съгласно ал. 2, т. 2 и 3 се определя с наредбата по чл. 11а, ал. 1.

(4) Контролните органи по ал. 1 са длъжни да не разгласяват информация, която представлява производствена или търговска тайна, станала им известна при или по повод упражняване на контрола.

Чл. 30и. (Нов - ДВ, бр. 6 от 2009 г., в сила от 24.02.2009 г.) (1) Асоциацията на българските корабни снабдители създава, поддържа и актуализира регистър на местните снабдители на корабно гориво.

(2) Местните снабдители на корабно гориво са длъжни да подават заявление за вписване в регистъра и ежегодно - декларация за поддържане на регистрацията.

(3) За вписването в регистъра се издава удостоверение за регистрация.

(4) В регистъра по ал. 1 се вписват данните на снабдителите по ал. 2:

1. пореден номер и дата на регистрацията;
2. наименование, седалище и адрес на управление;
3. ЕИК;
4. номер на издаденото удостоверение за регистрация;
5. вид на бункерованото гориво;
6. дата на заличаване на регистрацията и основанието за това.

(5) Зачиването от регистъра се извършва при прекратяване на дейността по снабдяване, за което се подава декларация до председателя на Асоциацията на българските корабни снабдители.

(6) Начинът за извършване на регистрацията по ал. 1 се урежда с правилник, издаден от председателя на Асоциацията на българските корабни снабдители.

Глава шеста

(Нова - ДВ, бр. 27 от 2000 г.)

ТАКСИ ВЪРХУ КОТЕЛНО ГОРИВО И МАЗУТ С НАД 1 НА СТО СЯРА ЗА ПРЕДПРИЯТИЕТО ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

**(Загл. изм. - ДВ, бр. 91 от 2002 г., бр. 6 от 2009 г., в сила
от
24.02.2009 г.)**

Чл. 31. (Изм. - ДВ, бр. 91 от 2002 г., бр. 112 от 2003 г., бр. 6 от 2009 г., в сила от 24.02.2009 г.) (1) Крайните потребители на котелно гориво и мазут с над 1 на сто съра заплащат такси в размер 22 лв. на тон по сметката на Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда.

(2) Таксите по ал. 1 се заплащат за количествата котелно гориво и мазут с над 1 на сто съра, определени за всяко едно потребление от съответния данъчен склад на територията на Република България.

(3) Крайните потребители на котелно гориво и мазут с над 1 на сто съра внасят таксите по ал. 1 в Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда преди освобождаването им за потребление от съответния данъчен склад.

(4) В платежния документ за заплащане на таксата се вписват:

1. видът и основанието за нейното заплащане;
2. количествата котелно гориво и мазут с над 1 на сто съра.

Чл. 31а. (Нов - ДВ, бр. 41 от 2010 г.) (1) Лице, което изнася съответни количества котелно гориво и мазут с над 1 на сто съра с вече платена такса по чл. 31, има право на нейното възстановяване в 20-дневен срок от подаването на документите, удостоверяващи износа пред Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС).

(2) Лицето по ал. 1 удостоверява извършения износ със следните документи:

1. фактура за закупени съответни количества котелно гориво и мазут с над 1 на сто съра по цени с включена такса, в която таксата е посочена отделно;
2. експортна фактура;
3. митническа декларация за износ или друг документ, доказващ извършения износ съгласно митническото законодателство на Република България;
4. копие от платежно нареждане за плащане на таксата по сметката на ПУДООС;
5. заявление по образец съгласно приложението.

(3) Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда след установяването на основателността на искането възстановява сумата по сметка на лицето по ал. 1.

Чл. 32. (Изм. - ДВ, бр. 91 от 2002 г., бр. 112 от 2003 г., бр. 6 от 2009 г., в сила от 24.02.2009 г.) (1) Набраните такси по чл. 31 се разходват за екологични проекти и за намаляване на замърсяването от автомобилния транспорт и от енергетиката.

(2) Тридесет на сто от таксите по ал. 1, набрани в Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда, се разходват целево за финансиране на

екологични проекти в планинските райони.

(3) Тридесет на сто от таксите по ал. 2 се предоставят на физически и юридически лица за финансиране на проекти за екологосъобразни производства и устойчиво развитие на планинските райони.

Чл. 32а. (Нов - ДВ, бр. 6 от 2009 г., в сила от 24.02.2009 г.) Лицензираните складодържатели освобождават за потребление съответното количество котелно гориво и мазут с над 1 на сто сляра само след представяне от крайния потребител на първичен счетоводен документ за заплатена такса по чл. 31.

Чл. 33. (Отм., нов - ДВ, бр. 27 от 2000 г., изм., бр. 91 от 2002 г., бр. 112 от 2003 г., бр. 6 от 2009 г., в сила от 24.02.2009 г.) Ежегодно до 31 март на текущата календарна година Агенция "Митници" предоставя на Министерството на околната среда и водите информация от регистъра по чл. 24, ал. 5 от Закона за акцизите и данъчните складове за издадените удостоверения през предходната календарна година на крайните потребители на котелно гориво и мазут с над 1 на сто сляра и освободените за потребление количества на територията на Република България, както и за лицата, платили акциз.

Глава седма

(Предишна глава шеста - ДВ, бр. 27 от 2000 г.)

ПРИНУДИТЕЛНИ АДМИНИСТРАТИВНИ МЕРКИ И АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНА ОТГОВОРНОСТ

(Загл. изм. - ДВ, бр. 6 от 2009 г., в сила от 24.02.2009 г.)

Чл. 33а. (Нов - ДВ, бр. 6 от 2009 г., в сила от 24.02.2009 г.) Министърът на околната среда и водите или оправомощено от него длъжностно лице прилага принудителни административни мерки съгласно наредбите по чл. 9а, ал. 1, чл. 9б, чл. 11а, ал. 1 и чл. 17, ал. 1 и 2 в случаите на:

1. аварии, предизвикани от действия или бездействия на оператори на обекти и територии;
2. възникване на непосредствена опасност за замърсяване или увреждане на околната среда или за увреждане на здравето или имуществото на хората;
3. предотвратяване или преустановяване на административни нарушения, свързани с опазването на околната среда, както и предотвратяване и/или отстраняване на вредните последици от тези нарушения.

Чл. 33б. (Нов - ДВ, бр. 6 от 2009 г., в сила от 24.02.2009 г.) (1) Принудителните административни мерки са:

1. временно спиране или ограничаване дейността на операторите на инсталации;
2. ограничаване на достъпа до инсталации на операторите, включително чрез пломбиране или запечатване;

3. даване на задължителни писмени указания за преустановяване извършването на определени действия или за задължително предприемане на такива действия в определен срок;

4. разпореждане за извършване на:

а) анализи, експертизи, проверки, изпитвания на вещества и продукти, инсталации, съоръжения, техни части, системи или компоненти;

б) допълнение или изменение на учебните програми и курсове и провеждане на допълнително обучение, включително проверка на знанията и уменията;

5. ограничаване, забрана за пускане на пазара, разпространение, използване или за изтегляне от пазара на вещества, продукти, съоръжения и инсталации от обхвата на регламентите и наредбите по чл. 9а, ал. 1, чл. 9б, чл. 11а, ал. 1 и чл. 17, ал. 1 и 2.

(2) Маркировката на пломбата и начинът на пломбиране и запечатване по ал. 1, т. 2 се утвърждават със заповед на министъра на околната среда и водите.

Чл. 33в. (Нов - ДВ, бр. 6 от 2009 г., в сила от 24.02.2009 г.) (1) Принудителните административни мерки се прилагат с мотивирана заповед на компетентния орган по чл. 33а.

(2) Със заповедта за прилагане на принудителните мерки се определя подходящ срок за изпълнението ѝ. Принудителните административни мерки се прилагат до отстраняване на причините, довели до тяхното прилагане.

(3) Заповедта по ал. 1 се съобщава на заинтересованото лице по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(4) Заповедта по ал. 1 може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(5) Обжалването на заповедта по ал. 1 не спира действието ѝ.

Чл. 33г. (Нов - ДВ, бр. 6 от 2009 г., в сила от 24.02.2009 г.) Всички разходи, свързани с изпълнението на принудителните административни мерки по чл. 33б, са за сметка на лицето, спрямо което са приложени.

Чл. 34. (Предишен текст на чл. 31, изм. и доп. - ДВ, бр. 27 от 2000 г., изм., бр. 102 от 2001 г., бр. 99 от 2006 г.) (1) Лице, което пуска на пазара течни горива, които не съответстват на някое от изискванията за качество, определени в наредбата по чл. 8, ал. 1, ако деянието не съставлява престъпление, независимо от наличието или липсата на декларация за съответствие, се наказва с глоба от 2000 до 50 000 лв., съответно с имуществена санкция в размер от 50 000 до 500 000 лв.

(2) Лице, което разпространява, включително като краен разпространител, или използва течни горива, които не съответстват на някое от изискванията за качество, определени в наредбата по чл. 8, ал. 1, ако деянието не съставлява престъпление, независимо от наличието

или липсата на декларация за съответствие, се наказва с глоба от 2000 до 20 000 лв., съответно с имуществена санкция в размер от 10 000 до 100 000 лв.

(3) Размерът на наложените глоби и имуществени санкции нараства пропорционално спрямо минималния им размер в зависимост от броя на установените несъответствия с изискванията за качество, определени в наредбата по чл. 8, ал. 1.

(4) При повторно нарушение глобата, съответно имуществената санкция по ал. 1 и 2 се налага в двоен размер.

Чл. 34а. (Нов - ДВ, бр. 102 от 2001 г., изм., бр. 99 от 2006 г.) (1) Лице, което разпространява от бензиностанции течни горива, които не отговарят на вида гориво, посочено в декларацията за съответствие, или на предназначението, определено в наредбата по чл. 8, ал. 1, ако деянието не съставлява престъпление, се наказва с глоба 5000 лв., съответно с имуществена санкция в размер 40 000 лв.

(2) Лице, което наруши разпоредбите на чл. 8, ал. 3, се наказва с глоба 10 000 лв., съответно с имуществена санкция в размер 40 000 лв.

(3) При повторно нарушение глобата, съответно имуществената санкция по ал. 1 и 2 се налага в двоен размер.

Чл. 34б. (Нов - ДВ, бр. 102 от 2001 г., изм., бр. 99 от 2006 г.) (1) Лице, което наруши разпоредбите на чл. 18а, ал. 2 - 6, се наказва с имуществена санкция в размер 7000 лв.

(2) Лице, което наруши разпоредбите на чл. 18б, ал. 1, т. 2 и 4, се наказва с имуществена санкция в размер 5000 лв.

(3) При повторно нарушение имуществената санкция по ал. 1 и 2 се налага в двоен размер.

Чл. 34в. (Нов - ДВ, бр. 102 от 2001 г., изм., бр. 99 от 2006 г.) (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 86 от 2007 г.) Лице, което наруши разпоредбите на чл. 18а, ал. 7, чл. 18б, ал. 1, т. 3, ал. 2, ал. 3, т. 2, ал. 4 и 5, се наказва с глоба 500 лв., съответно с имуществена санкция в размер 1000 лв.

(2) При повторно нарушение глобата или имуществената санкция по ал. 1 се налага в двоен размер.

Чл. 34г. (Нов - ДВ, бр. 102 от 2001 г., изм., бр. 95 от 2005 г., бр. 99 от 2006 г.) (1) Лице, което възпрепятства контролните органи на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор да изпълняват правомощията си по чл. 30а, ал. 4, чл. 30б и 30в или не изпълнява задължителните предписания по чл. 30г, ал. 1, се наказва с глоба 5000 лв., съответно с имуществена санкция в размер 30 000 лв.

(2) При повторно нарушение глобата или имуществената санкция по ал. 1 се налага в двоен размер.

Чл. 34д. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) (1) Лице, което пуска на пазара или употребява продукти, несъответстващи на изискванията на наредбата по чл. 11а, ал. 1, се наказва с глоба в размер от 1000 до 5000 лв., съответно с имуществена санкция в размер от 5000 до 10 000 лв.

(2) Лице, което наруши правилата за етикетиране, определени с наредбата по чл. 11а, ал. 2, се наказва с глоба 5000 лв., съответно с имуществена санкция в размер 15 000 лв.

(3) Лице, което не изпълнява задължителните предписания на контролните органи по чл. 30з, ал. 1, се наказва с глоба 5000 лв., съответно с имуществена санкция в размер 15 000 лв.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 6 от 2009 г., в сила от 24.02.2009 г.) Лице, което не представи в срок информация за продуктите съгласно изискванията на наредбата по чл. 11а, ал. 1, се наказва с глоба от 500 до 2000 лв. или с имуществена санкция в размер от 1000 до 3000 лв.

Чл. 34е. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) Лице, което не изпълнява изискванията на Наредба № 7 от 2003 г. за норми за допустими емисии на летливи органични съединения, изпускани в атмосферния въздух в резултат на употребата на разтворители в определени инсталации, или за емисионни норми, определени в комплексно разрешително на основание на същата наредба, се наказва:

1. при неспазване на нормите за допустими емисии на ЛОС - по реда, определен в Наредбата за реда за определяне и налагане на санкции при увреждане или замърсяване на околната среда над допустимите норми (ДВ, бр. 69 от 2003 г.);

2. при неспазване нормите за неорганизираните емисии, нормите за общи емисии или целевите норми за общи емисии в зависимост от категориите дейности - с имуществена санкция в размер от 5000 до 15 000 лв.;

3. при неуведомяване на контролния орган за превишаване на съответните долни прагови стойности за консумация на разтворители - с имуществена санкция в размер 15 000 лв.;

4. за непредставяне на годишен план за управление на разтворителите от операторите на инсталации без издадени комплексни разрешителни в срока по чл. 20, ал. 3 от наредбата, друга допълнително изисквана информация и/или неизпълнение на мерките за постигане на съответствие съгласно чл. 20, ал. 1 и 2 и чл. 22 от наредбата - с имуществена санкция в размер 15 000 лв.;

5. за непредставяне в срок на информацията по чл. 30з, ал. 2, т. 2 - с глоба 1000 лв., съответно с имуществена санкция в размер 2000 лв.

Чл. 34ж. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) Лице, което не изпълнява изискванията на Наредба № 16 от 1999 г. за ограничаване емисиите на летливи органични съединения при съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини, в т.ч. не спазва техническите изисквания и нормите за допустими емисии на ЛОС, изпускани в атмосферния въздух, в зависимост от производителността на съответните инсталации за съхранение на бензини в терминалите и бензиностанциите, се наказва за допуснатите нарушения:

1. по глава втора - с глоба от 5000 до 20 000 лв., съответно с имуществена санкция в размер 15 000 до 50 000 лв.;

2. по глави трета, четвърта и пета - с глоба от 2000 до 10 000 лв., съответно с имуществена санкция в размер от 5000 до 20 000 лв.

Чл. 34з. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) Лице, което възпрепятства контролните органи при изпълнение на правомощията им по чл. 30з, се наказва с глоба, съответно с имуществена санкция в размер 20 000 лв.

Чл. 34и. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 6 от 2009 г., в сила от 24.02.2009 г.) Лице, което произвежда, внася, изнася, пуска на пазара или използва вещества, които нарушават озоновия слой, и/или флуорирани парникови газове, както и продукти и съоръжения, които съдържат, използват или са изработени от тези вещества, в нарушение на чл. 3 - 9, 11 - 13 и/или чл. 16, ал. 4 от Регламент (ЕО) № 2037/2000 и/или на чл. 8 и/или чл. 9, ал. 1 от Регламент (ЕО) № 842/2006, се наказва с глоба от 3000 до 6000 лв., съответно с имуществена санкция в размер от 8000 до 15 000 лв.

(2) Лице, което наруши правилата за етикетиране, определени с Регламент (ЕО) № 2037/2000 и/или Регламент (ЕО) № 842/2006 и на наредбите по чл. 17, ал. 1 и 2, се наказва с глоба 2000 лв., съответно с имуществена санкция в размер 5000 лв.

(3) Лице, което събира и съхранява, рециклира, регенерира или обезврежда вещества, които нарушават озоновия слой, или флуорирани парникови газове в противоречие с изискванията на Регламент (ЕО) № 2037/2000 и/или Регламент (ЕО) № 842/2006 и на наредбите по чл. 17, ал. 1 и 2, се наказва с глоба от 3000 до 7000 лв., съответно с имуществена санкция в размер от 5000 до 10 000 лв.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 6 от 2009 г., в сила от 24.02.2009 г.) Лице, което не поддържа/води и/или не представи досие на инсталациите, съдържащи 3 кг и повече вещества, които нарушават озоновия слой, съгласно разпоредбите на наредбата по чл. 17, ал. 1, се наказва с глоба 1000 лв., съответно с имуществена санкция в размер 2000 лв.

(5) (Нова - ДВ, бр. 6 от 2009 г., в сила от 24.02.2009 г.) Лице, което не поддържа/води и/или не представи досие на стационарните хладилни и климатични инсталации, топлинни помпи, съдържащи 3 кг или повече флуорирани парникови газове, или 6 кг или повече, когато са херметически затворени и етикетираны като такива, както и на стационарните системи за противопожарна защита, съдържащи 3 кг или повече флуорирани парникови газове, съгласно разпоредбите на наредбата по чл. 17, ал. 2, се наказва с глоба 1000 лв., съответно с имуществена санкция в размер 2000 лв.

(6) (Предишна ал. 5, изм. - ДВ, бр. 6 от 2009 г., в сила от 24.02.2009 г.) Лице, което извършва проверки за херметичност на хладилни и климатични инсталации, топлинни помпи, съдържащи 3 кг или повече вещества, които нарушават озоновия слой, без документ за квалификация, се наказва с глоба 1000 лв. или с имуществена санкция в размер 2000 лв.

(7) (Предишна ал. 6, изм. - ДВ, бр. 6 от 2009 г., в сила от 24.02.2009 г.) Лице, което извършва сервиз и поддръжка на хладилни или климатични инсталации, топлинни помпи, пожарогасителни инсталации и пожарогасители, съдържащи вещества, които нарушават озоновия слой, без документ за квалификация, се наказва с глоба 500 лв., съответно с имуществена санкция в размер 1000 лв.

(8) (Предишна ал. 7 - ДВ, бр. 6 от 2009 г., в сила от 24.02.2009 г.) Лице, което допуска изпускането на вещества, които нарушават озоновия слой, или флуорирани парникови газове в атмосферния въздух в противоречие с изискванията на Регламент (ЕО) № 2037/2000 и/или

Регламент (ЕО) № 842/2006 и на наредбите по чл. 17, ал. 1 и 2, се наказва с глоба от 3000 до 7000 лв., съответно с имуществена санкция в размер от 5000 до 15 000 лв.

(9) (Нова - ДВ, бр. 6 от 2009 г., в сила от 24.02.2009 г.) Лице, което извършва дейностите, предвидени в чл. 17б, ал. 1 и/или 2, без документ за правоспособност, се наказва с глоба 1000 лв., съответно с имуществена санкция в размер 2000 лв.

(10) (Нова - ДВ, бр. 6 от 2009 г., в сила от 24.02.2009 г.) Оператор на съоръжение, попадащо в обхвата на Регламент (ЕО) № 2037/2000 и/или на Регламент (ЕО) № 842/2006, който не осигурява периодичните проверки за херметичност съгласно чл. 17 от Регламент (ЕО) № 2037/2000 и/или чл. 3 от Регламент (ЕО) № 842/2006, се наказва с глоба 2000 лв., съответно с имуществена санкция в размер 4000 лв.

(11) (Нова - ДВ, бр. 6 от 2009 г., в сила от 24.02.2009 г.) Оператор на съоръжение, попадащо в обхвата на Регламент (ЕО) № 2037/2000, който допуска проверките за херметичност и/или събирането и съхраняването на вещества, които нарушават озоновия слой, да се извършват от лица, които не притежават документ за квалификация, се наказва с глоба 2000 лв., съответно с имуществена санкция в размер 4000 лв.

(12) (Нова - ДВ, бр. 6 от 2009 г., в сила от 24.02.2009 г.) Оператор на съоръжение, попадащо в обхвата на Регламент (ЕО) № 842/2006, който допуска проверките за херметичност, монтажа, сервиза или поддръжката на съоръженията, както и извличането на флуорирани парникови газове от оборудване, което ги съдържа, да се извършват от лица, които не притежават документ за правоспособност, се наказва с глоба 2000 лв., съответно с имуществена санкция в размер 4000 лв.

(13) (Нова - ДВ, бр. 6 от 2009 г., в сила от 24.02.2009 г.) Лице, което не представи в срок информация за веществата, които нарушават озоновия слой, и/или за флуорираните парникови газове, както и за продуктите и съоръженията, които съдържат, използват или са изработени от тези вещества, съгласно изискванията на наредбите по чл. 17, ал. 1 и/или 2, се наказва с глоба от 500 до 2000 лв., съответно с имуществена санкция в размер от 1000 до 3000 лв.

Чл. 34к. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) Лице, което възпрепятства органа по чл. 17, ал. 3 при изпълнение на правомощията му по чл. 17, ал. 4, се наказва с глоба от 5000 лв., съответно с имуществена санкция в размер 10 000 лв.

Чл. 34л. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) При повторно извършено нарушение глобите, съответно имуществените санкции по чл. 34д, чл. 34е, чл. 34ж, чл. 34з, чл. 34и и чл. 34к се налагат в двоен размер.

Чл. 35. (1) (Предишен текст на чл. 32 - ДВ, бр. 27 от 2000 г., предишен текст на чл. 35, изм., бр. 99 от 2006 г.) Неорганизираното изпускане на емисии в атмосферния въздух, когато е възможно ограничаването му, се наказва с глоба от 500 до 5000 лв.

(2) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) Лице, което наруши забраната по чл. 11, ал. 5, се наказва с глоба, съответно с имуществена санкция в размер от 1000 до 5000 лв.

Чл. 36. (Предишен текст на чл. 34 - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) На физическите лица се налагат глоби, а на юридическите лица - имуществени санкции,

когато не провеждат предвидения по закона емисионен контрол или редовни проверки и не изготвят и не осигуряват изпълнението на програма за техническа поддръжка на пречиствателните съоръжения за спазването на емисионните норми по разрешителното, в размер от 100 до 2000 лв.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) При повторно нарушение по ал. 1 глобата, съответно имуществената санкция, е от 200 до 4000 лв.

Чл. 37. (Предишен текст на чл. 35 - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) Лице, което не извърши предвидените уведомления в съответствие с чл. 18, т. 2 и 3, се наказва с глоба от 50 до 500 лв.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) При повторно нарушение по ал. 1 глобата е от 100 до 1000 лв.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) При неизпълнение на изискването за уведомление по чл. 18, т. 4 глобата е от 200 до 2000 лв.

Чл. 38. (Предишен текст на чл. 36 - ДВ, бр. 27 от 2000 г., изм., бр. 99 от 2006 г.) Лице, което не осигури предвидените в чл. 18, т. 5 достъп и съдействие на контролните органи, се наказва с глоба от 50 до 500 лв.

Чл. 39. (Предишен текст на чл. 37 - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) Лице, което повреди съоръжения на станциите от националната система и от местните системи за наблюдение и контрол върху състоянието на околната среда или за трансграничен пренос на замърсяващи вещества и фоново качество на въздуха, ако деянието не представлява престъпление, се наказва с глоба от 500 до 1000 лв.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) Лице, което унищожи или подправи данни и информация от системите за наблюдение и контрол върху околната среда, ако деянието не представлява престъпление, се наказва с глоба от 50 до 500 лв.

Чл. 40. (Предишен текст на чл. 38 - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) Длъжностно лице, което не осигури свободен достъп до информацията по чл. 23, ал. 2, се наказва с глоба от 10 до 100 лв.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) При повторно нарушение по ал. 1 глобата е от 20 до 200 лв.

Чл. 41. (Предишен текст на чл. 39 - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2000 г., бр. 99 от 2006 г.) Ръководител на обект или дейност с неподвижен източник, който не осигури измерване на емисиите в съответствие с реда и начина за тяхното измерване и не изпълни предписанията на контролните органи, както и нареждане на кмет на община, дадено при условията на чл. 30, ал. 3, се наказва с глоба от 100 до 500 лв.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) При повторно нарушение по ал. 1 глобата е от 200 до 1000 лв.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) Ръководител на обект, основен източник на замърсяване на атмосферния въздух, който не изпълни задълженията си по чл. 20, ал. 3 за изграждане на

система за наблюдение на източника на емисии и на качеството на въздуха в района на обекта, ако не подлежи на по-тежко наказание, се наказва с глоба от 100 до 1000 лв.

Чл. 42. (Нов - ДВ, бр. 27 от 2000 г., изм., бр. 112 от 2003 г., бр. 6 от 2009 г., в сила от 24.02.2009 г.) За неплащане на таксите по чл. 31 лицата се наказват с глоба от 100 до 500 лв., а при повторно нарушение - с глоба от 600 до 1200 лв., ако за същото нарушение не е предвидено по-тежко наказание.

Чл. 43. (Предишен текст на чл. 40 - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) (1) Актовете за установяване на нарушенията се съставят от длъжностните лица, определени от ръководителите на контролните органи в Министерството на околната среда и водите, Министерството на вътрешните работи, Министерството на здравеопазването, Министерството на земеделието и храните и Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

(2) (Нова - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) Актът за установяване на административните нарушения по чл. 42 се съставя от длъжностни лица, определени от министъра на околната среда и водите.

(3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) Наказателните постановления се издават от министъра или от оправомощени от него длъжностни лица съобразно ведомствената принадлежност на актосъставителите.

(4) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) Установяването на нарушенията и издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

Чл. 43а. (Нов - ДВ, бр. 102 от 2001 г.) (1) Актовете за установяване на нарушенията по чл. 34, 34а, 34б, 34в и 34г се съставят от длъжностни лица по чл. 30б.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г., бр. 99 от 2006 г.) Когато нарушителят не се яви за съставяне на акта за административно нарушение от контролните органи, актът се изпраща незабавно за връчване от общината или кметството по адреса на управление на юридическото лице или едноличния търговец. Те са длъжни да уведомят нарушителя със съобщение срещу разписка за депозирания акт и в 14-дневен срок от датата на получаването му да го връчат. При неявяване на нарушителя актът се подписва от оправомощено длъжностно лице от общината или кметството и не се връчва. След връщането на акта в двумесечен срок се издава наказателно постановление, което влиза в сила от датата на издаването.

(3) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) Наказателните постановления се издават от председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор или от оправомощено от него длъжностно лице, като в тях задължително се посочва, че наложената глоба или имуществена санкция, както и разходите за вземане и изпитване на пробите от течни горива постъпват по бюджетната сметка на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор и служат като покана за доброволно изпълнение след влизането им в сила.

(4) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) Когато нарушителят е известен, но не е открит на адреса, посочен при връщането на акта за административно нарушение, или е напуснал страната, или е посочил адрес само в чужбина, наказателното постановление не се връчва. Постановлението се смята за влязло в сила два месеца след издаването му.

(5) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) Постъпленията по ал. 3 се разходват за:

1. изграждане, развитие и поддържане на система за наблюдение, контрол и информация за качеството на течните горива;
2. изграждане, поддържане и развитие на материалната база, свързана с дейността по контрола на качеството на течните горива;
3. повишаване на квалификацията и допълнително материално стимулиране на длъжностните лица по чл. 30б; размерът на допълнителното материално стимулиране на едно лице за една календарна година не може да превишава неговото 8-месечно основно възнаграждение;
4. вземане и изпитване на проби от течни горива, включително за въвеждане на нови методи за изпитване, при осъществяване контрола на качеството на течните горива.

(6) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) Не подлежат на обжалване наказателните постановления, с които е наложена глоба до 1000 лв. или имуществена санкция до 5000 лв. включително.

Чл. 44. (Нов - ДВ, бр. 27 от 2000 г., изм., бр. 91 от 2002 г.) Събраните глоби и имуществени санкции по чл. 42, ал. 2 се внасят в Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на закона:

1. (Доп. - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) "Замърсяване на атмосферния въздух" е всяко постъпване на вредни вещества (замърсители) в него.
2. (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) "Вредно вещество (замърсител)" е всяко вещество, въведено пряко или косвено от човека в атмосферния въздух, което е в състояние да окаже вредно въздействие върху здравето на населението и/или околната среда.
3. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) "Качество на атмосферния въздух" е състояние на въздуха на открито в тропосферата, с изключение на въздуха на работните места, определено от състава и съотношението на естествените й съставки и добавените вещества от естествен или антропогенен произход.
4. "Вредни физични фактори" са енергиите, внесени в атмосферния въздух, като: топлина, шум, вибрации, електромагнитни полета, лъчения и др. Те се регламентират с други нормативни актове.
5. (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) "Въздух при нормални условия" е приведеният към налягане 1013 хектопаскала и температура нула или двадесет градуса по Целзий в зависимост от нормативно установените изисквания след корекция за съдържание на влага.
6. (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) "Алармен праг" е всяко ниво, чието превишаване е свързано с риск за здравето на населението, включително при кратковременна експозиция, и

при превишаването на което се предприемат съответните мерки за информиране и предупреждаване на населението в съответните райони.

7. "Приземен слой" е атмосферният въздух на височина до 100 м от повърхността на земята.

8. (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) "Емисия" е изпускането на вредни вещества (замърсители) в атмосферния въздух. Точката или повърхността, откъдето се осъществява изпускането, се нарича източник. Емисията се определя като маса на дадено вредно вещество (замърсител) за един кубически метър изпускан газ или като дебит на изпусканото вещество (емисионен дебит) при нормални условия.

9. "Организирано изпускане" е това, при което веществата се отвеждат в атмосферния въздух чрез изпускателно устройство комин, канал и др.

10. "Неорганизирано изпускане" е това, при което в атмосферния въздух веществата се отделят разредоточено от дадена площадка - товарно-разтоварни площадки, открити складове за прахообразуващи материали, неизправна технологична апаратура и др.

11. "Отлагания" са натоварванията на вредни вещества (замърсители) от атмосферния въздух върху открита повърхност.

12. (Отм. - ДВ, бр. 27 от 2000 г.).

13. "Повторно" е административното нарушение, което е извършено в едногодишен срок от влизане в сила на наказателното постановление, с което нарушителят е наказан за нарушение от същия вид.

14. (Нова - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) "Обща годишна емисия" е общата маса на емисиите на дадено вредно вещество (замърсител), изпускани в атмосферния въздух от определени обекти или дейности в рамките на една календарна година.

15. (Нова - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) "Емисионен дебит" е масата или друга физична величина на замърсителя, изпускан в атмосферния въздух за единица време.

16. (Нова - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) "Ръководител на обект или дейност с неподвижен източник" е всяко лице, което отговаря за изграждането, стопанисването или управлението на съответния обект или дейност с възможни неподвижни източници на емисии на вредни вещества (замърсители) в атмосферния въздух.

17. (Нова - ДВ, бр. 102 от 2001 г., изм., бр. 99 от 2006 г.) "Пускане на пазара" е предоставянето на всеки отделен продукт, предназначен за крайна употреба, безплатно или срещу заплащане за първи път на българския пазар, на пазара на Европейския съюз или на пазара на държава - членка на Европейската асоциация за свободна търговия - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, при което той преминава от етапа на производство или внос към етапа на разпространение и/или използване.

18. (Нова - ДВ, бр. 102 от 2001 г., изм., бр. 6 от 2009 г., в сила от 24.02.2009 г.) "Лицата, които пускат течни горива на пазара" са:

а) производителите на течни горива - всяко юридическо лице, което произвежда и разпространява на пазара течни горива като част от своята търговска или професионална дейност с цел продуктите да бъдат разпространени на територията на страната;

б) лицата, които въвеждат течни горива от друга държава - членка на Европейския съюз - всяко юридическо лице, което въвежда течни горива на територията на Република България като част от своята търговска или професионална дейност с цел продуктите да бъдат разпространени на територията на страната;

в) вносителите на течни горива - всяко юридическо лице, което внася на територията на Република България течни горива от трета държава с цел продуктите да бъдат разпространени на територията на страната.

19. (Нова - ДВ, бр. 102 от 2001 г., изм., бр. 99 от 2006 г.) "Документирани сигнали" са писмени сигнали, свързани с качеството на течните горива, от граждани и юридически лица, в които са посочени данните, идентифициращи лицата, подаващи сигнала.

20. (Нова - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) "Краен разпространител" са бензиностанции, които извършват зареждане на течни горива, предназначени за горивните резервоари на отделните моторни превозни средства, от неподвижни инсталации (резервоари) за съхранение на тези горива.

21. (Нова - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) "Течни горива" са течни горими продукти от нефтен или биологичен произход или техни смеси: автомобилни бензини, горива за дизелови двигатели, биогорива, корабни дестилатни горива, газьоли за извънпътна техника, които се използват като източник на енергия за двигатели с вътрешно горене, както и газьоли и биогорива за промишлени и комунални цели, котелни и тежки горива, предназначени за други устройства с енергийна конверсия, подходящи за тази цел.

22. (Нова - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) "Използване на течни горива" е изгаряне на течни горива, с изключение на отпадъчните, в инсталации за енергийна конверсия.

23. (Нова - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) "Разпространение на течни горива" е движението на течните горива по веригата от производител, съответно от вносител, до крайния разпространител, включително транспортиране, предоставяне на складови услуги и съхранение на течни горива в местата по чл. 3, ал. 1, т. 5.

24. (Нова - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) "Действащи съоръжения за производство на дървени въглища" са съоръженията, за които е издадено разрешение за извършване на дейността производство на дървени въглища преди 31 декември 2006 г. по реда на Закона за устройство на територията.

25. (Нова - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) "Маркировка" е поставянето на информация върху всяка дозираща помпа или съд, използван при разпространението на течни горива, съгласно изискванията на БДС EN 228 и БДС EN 590.

26. (Нова - ДВ, бр. 6 от 2009 г., в сила от 24.02.2009 г.) "Местен снабдител на корабно гориво" е юридическо лице, което предоставя морско-техническата услуга - снабдяване с корабно гориво (бункероване), във вътрешните морски води, в териториалното море и във вътрешните водни пътища на Република България.

§ 1а. (Нов - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) (1) Таксите по глава шеста не се включват в данъчната основа, върху която се начислява дължимият акциз за автомобилните бензини и дизеловото гориво, но се включват в данъчната основа при облагането с данък върху добавената стойност.

(2) При доставка на течни горива от производител, облагаема по смисъла на Закона за данък върху добавената стойност, размерът на дължимите от получателя такси по глава шеста от този закон се включва в данъчната основа, върху която се начислява данък върху добавената стойност.

§ 1б. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) Този закон въвежда разпоредбите на Директива 2004/42/ЕО на Европейския парламент и Съвета за ограничаване на емисиите на летливи органични съединения при употреба на органични разтворители в определени бои, лакове и продукти за пребоядисване на автомобили и за изменение на Директива 1999/13/ЕО на Съвета.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. В Закона за опазване на въздуха, водите и почвата от замърсяване (обн., ДВ, бр. 84 от 1963 г.; изм. и доп., бр. 26 от 1968 г., бр. 29 от 1969 г., бр. 95 от 1975 г., бр. 3 от 1977 г., бр. 1 от 1978 г., бр. 26 от 1988 г., бр. 86 от 1991 г. и бр. 100 от 1992 г.) се правят следните изменения:

1. В наименованието на закона и в чл. 1 и 21 думата "въздуха" се заличава.
2. Глава II "Опазване на въздуха от замърсяване" се отменя.
3. Членове 2 и 3 се изменят така:

"2. Под "Замърсяване на водите и почвите" се разбира такова влошаване на техния състав, качества и свойства, което ги прави негодни или опасни за хората, животните и растенията.

3. Министерствата, ведомствата и общинските органи провеждат мероприятия за опазване на водите и почвата от замърсяване.

Министърът на околната среда упражнява контрол за опазване на водите и почвата от замърсяване.

Министърът на здравеопазването упражнява санитарен контрол за състоянието на водите и почвите. Той издава, съгласувано с министъра на околната среда, задължителни за всички ведомства, организации и лица санитарни норми и правила.

При осъществяването на контрола по предходните алинеи Министерството на околната среда и Министерството на здравеопазването привличат технически компетентни органи и лица от други ведомства.

Министърът на земеделието и хранителната промишленост със съдействието на Селскостопанската академия издава задължителни за всички ведомства, организации и лица норми и правила във връзка с опазването на животните и земеделските култури и упражнява

надзор по прилагането им."

4. В чл. 23 ал. 1 се изменя така:

"23. За всички заварени промишлени предприятия, животновъдни стопанства и други подобни, както и за канализационни мрежи на населените места или на отделни обекти, замърсяващи водите и почвата с твърди и течни замърсители, се изграждат задължително пречиствателни съоръжения със средства, предвиждани в държавния и общинските бюджети, както и в перспективните и годишните планове на предприятията и другите организации."

5. Навсякъде думите "Комитетът по опазване на околната среда" и "Комитета по опазване на околната среда" се заменят с "Министерството на околната среда", а думите "председателят", както и "председателя на Комитета по опазване на околната среда" се заменят съответно с "министърът на околната среда" или "министъра на околната среда".

§ 3. В Закона за движението по пътищата (обн., ДВ, бр. 53 от 1973 г.; изм. и доп., бр. 22 от 1976 г., бр. 54 от 1978 г.; попр., бр. 58 от 1978 г.; изм. и доп., бр. 28 от 1982 г., бр. 28 от 1983 г., бр. 36 от 1986 г., бр. 55 и 73 от 1987 г., бр. 26 от 1988 г., бр. 21 от 1990 г., бр. 32 от 1991 г., бр. 21 и 34 от 1994 г.) се създава чл. 47а:

"Чл. 47а. Наказва се с глоба от 2000 до 4000 лв. водач на моторно превозно средство, което не отговаря на изискванията за опазване чистотата на атмосферния въздух."

§ 4. Изпълнението на закона се възлага на министъра на околната среда и водите.

§ 4а. (Нов - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) Министерският съвет в едногодишен срок от влизането в сила на закона приема наредби по чл. 8 за норми за съдържание в горивата на олово, сяра и други вредни вещества (замърсители) на атмосферния въздух, като до приемането им издадените досега наредби на основание чл. 8 са в сила.

§ 4б. (Нов - ДВ, бр. 27 от 2000 г., отм., бр. 91 от 2002 г.).

§ 5. Министърът на околната среда и водите издава наредби, инструкции и правила по прилагането на закона.

§ 6. Законът влиза в сила един месец след обнародването му в "Държавен вестник".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Закона за изменение и допълнение на
Закона за опазване на околната среда
(ДВ, бр. 85 от 1997 г.)

§ 20. В Закона за чистотата на атмосферния въздух (обн., ДВ, бр. 45 от 1996 г.; попр., бр. 49 от 1996 г.) навсякъде думите "Министерство(то) на околната среда" и "министър(ът) на околната среда" се заменят съответно с "Министерство(то) на околната среда и водите" и "министър(ът) на околната среда и водите".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Закона за декомпозиция на лека
(ДВ, бр. 20 от 1999 г., доп., бр. 65 от 1999 г., в сила от 5.07.1999 г.)

§ 4. (1) (Доп. - ДВ, бр. 65 от 1999 г.) С влизането в сила на закона всички числа в стари левове, посочени в законите, влезли в сила преди 5 юли 1999 г., се заменят с намалени 1000 пъти числа в нови левове. Замяната на всички числа в стари левове с намалени 1000 пъти числа в нови левове се прилага и за всички закони, приети преди 5 юли 1999 г., които са влезли в сила в сила след 5 юли 1999 г.

(2) Органите, присъди или издали подзаконови нормативни актове, влезли в сила преди 5 юли 1999 г. и в които има числа в левове, да направят промените, които са необходими за прилагането на законите, които са издадени до датата на влизането в сила на закона.

§ 7. Законът влиза в сила от 5 юли 1999 г.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА към Закона за изменение и допълнение на Закона за чистотата на атмосферния въздух
(ДВ, бр. 27 от 2000 г.)

§ 22. Навсякъде в закона след думите "вредно вещество" се добавя "(замърсител)".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Закона за опазване на околната среда
(ДВ, бр. 91 от 2002 г.)

§ 18. (1) Разпоредбите на чл. 60-64, § 12, т. 1 и 4 и § 14-17 влизат в сила от 1 януари 2003 г.

(2) До влизането в сила на разпоредбите по ал. 1 дейността на Националния фонд за опазване на околната среда се осъществява в съответствие с разпоредбите на § 9 и приложение № 7 към § 9 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2002 г.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Закона за изменение и допълнение на
Закона за чистотата на атмосферния въздух

(ДВ, бр. 99 от 2006 г., в сила от 9.01.2007 г.)

§ 31. Навсякъде в закона думите "районните инспекции по околната среда", "министър на земеделието и хранителната промишленост" и "Министерството на земеделието и хранителната промишленост" се заменят съответно с "регионалните инспекции по околната среда и водите", "министър на земеделието и горите" и "Министерството на земеделието и горите".

§ 32. Забраната по чл. 11, ал. 5 се прилага към действащите съоръжения за производство на дървени въглища от 30 март 2008 г., а към останалите - от датата на влизане в сила на този закон.

§ 33. Министерският съвет приема наредбата по чл. 11а, ал. 1 в срок един месец от влизането в сила на този закон.

§ 34. Министерският съвет приема наредбата по чл. 17, ал. 2 в срок един година от влизането в сила на този закон.

§ 37. Законът влиза в сила един месец след обнародването му в "Държавен вестник".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Закона за изменение и допълнение на

Закона за рибарството и аквакултурите

(ДВ, бр. 36 от 2008 г.)

§ 57. В Закона за чистотата на атмосферния въздух (обн., ДВ, бр. 45 от 1996 г.; поправ., бр. 49 от 1996 г.; изм., бр. 85 от 1997 г., бр. 27 от 2000 г., бр. 102 от 2001 г., бр. 91 от 2002 г., бр. 112 от 2003 г., бр. 95 от 2005 г., бр. 99 и 102 от 2006 г., бр. 86 от 2007 г.) навсякъде думите "Министерството на земеделието и горите", "министър на земеделието и горите" и "министри на земеделието и горите" се заменят съответно с "Министерството на земеделието и продоволството", "министър на земеделието и продоволството" и "министри на земеделието и продоволството".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Закона за изменение и допълнение на

Закона за околната среда

(ДВ, бр. 52 от 2008 г.)

§ 38. В Закона за чистотата на атмосферния въздух (обн., ДВ, бр. 45 от 1996 г.; поправ., бр. 49 от 1996 г.; изм., бр. 85 от 1997 г., бр. 27 от 2000 г., бр. 102 от 2001 г., бр. 91 от 2002 г., бр. 112 от 2003 г., бр. 95 от 2005 г., бр. 99 и 102 от 2006 г., бр. 86 от 2007 г. и бр. 36 от 2008 г.) се правят следните изменения и допълнения:

2. Навсякъде в закона думите "министър на земеделието и продоволството", "министри на земеделието и продоволството", "Министерството на земеделието и продоволството" и "Министерството на държавната политика при бедствия и аварии" се заменят съответно с "министър на земеделието и храните", "министри на земеделието и храните", "Министерството на земеделието и храните" и "Министерството на извънредните ситуации".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Закона за изменение и допълнение на

Закона за чистотата на атмосферния въздух

(ДВ, бр. 6 от 2009 г., в сила от 24.02.2009 г.)

§ 21. Законът влиза в сила един месец след обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на разпоредбата на § 4 откъсно чл. 176, която влиза в сила от 4 юни 2009 г. за физическите и юридическите лица, влязла в сила преди 4 юни 2008 г. или по-късна дата, предвидени в чл. 2 от Регламент (ЕО) № 303/2008 и Регламент (ЕО) № 304/2008, и чл. 1 от Регламент (ЕО) № 305/2008, Регламент (ЕО) № 307/2008 и Регламент (ЕО) № 306/2008.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Закона за изменение и допълнение на

Закона за Министерството на външните работи

(ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.)

§ 97. В Закона за чистотата на атмосферния въздух (обн., ДВ, бр. 45 от 1996 г.; поправ., бр. 49 от 1996 г.; изм., бр. 85 от 1997 г., бр. 27 от 2000 г., бр. 102 от 2001 г., бр. 91 от 2002 г., бр. 112 от 2003 г., бр. 95 от 2005 г., бр. 99 и 102 от 2006 г., бр. 86 от 2007 г., бр. 36 и 52 от 2008 г. и бр. 6 и 82 от 2009 г.) се правят следните изменения:

2. Навсякъде в закона думите "министър на транспорта", "министри на транспорта" и "Министерството на транспорта" се заменят съответно с "министър на транспорта, информационните технологии и съобщенията", "министри на транспорта, информационните технологии и съобщенията" и "Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията".

Приложение

До Предприятието за
управление на дейностите
по опазване на околната среда
по чл. 60 от ЗООС

ЗАЯВЛЕНИЕ

за възстановяване на внесена такса за котелно гориво и мазут с над 1 на сто съра

А. Наименование и адрес на лицето:.....

Данъчен номер:.....

БУЛСТАТ:.....

Б. Вид и количество на изнесените горива:

№	Вид на горивото	Количество (тона)	Единичен размер на таксата	Сума (в лв.)
по ред				

Общо:

Долуподписаният .....

Декларирам, че представлявам лицето, посочено в буква „А“, и посочената в този формуляр информация е вярна и точна. Известно ми е, че за неверни данни нося отговорност по чл. 313 от Наказателния кодекс. Като доказателство за заявено-ното в буква „Б“ прилагам следните документи по смисъла на чл. 31а, ал. 2 от Закона за чистотата на атмосферния въздух:

1. ....

2. ....

3. ....

4. ....

Дата: .....

Длъжност: .....

Подпис и печат:.....